

Nr 6.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1953/54 under sjätte huvudtiteln, avseende anslagen inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Kommunikationsdepartementet.

1:o) **Kommunikationsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln (punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 2 januari 1953) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet företaga vissa i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för departementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Kommunikationsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 808 200 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 657 600 kronor.

Anslagshöjningen betingas av författningsenliga löneklassuppflyttningar, omräkning av det rörliga tillägget samt vissa i enlighet med propositionerna 1952: 107 och 1952: 251 beslutade löneregleringar. I fråga om personalförteckningen innebär Kungl. Maj:ts förslag, att en tjänst såsom föredragande i regeringsrätten uppflyttas från Ce 32 till Ce 33, att i förteckningen uppföres ytterligare en tjänst såsom förste kanslisekreterare i Ce 29, i samband varmed en andre kanslisekreterartjänst i Ce 25 indrages, samt slutligen att tre tjänster såsom andre kanslisekreterare i Ce 25 utbytas mot tre tjänster såsom kanslisekreterare i samma lönegrad.

Utskottet, som intet har att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet *dels* ändra lönegradsbeteck-

ningen för en tjänst såsom föredragande i regeringsrätten från Ce 32 till Ce 33, *dels* uppföra ytterligare en förste kansli-sekreterartjänst i Ce 29, *dels ock* utbyta tre tjänster såsom andre kanslisekreterare i Ca 25 mot tjänster såsom kansli-sekreterare i samma lönegrad;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommunikationsdeparterementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	307 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	190 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	279 200
	Summa kronor 808 200

c) till *Kommunikationsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 808 200 kronor.

2:o) **Kommunikationsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 3), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommunikationsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 45 100 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

3:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 4—10) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga vissa i statsrådsprotokollet angivna ändringar i personalförteckningen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, *dels ock* till Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 315 000 kronor, varav 3 157 500 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen,

Förevarande anslag är å gällande riksstat uppfört med 5 036 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår höjes med 1 411 300 kronor. Styrelsen hemställer bl. a., under hänvisning till rådande rekryteringssvårigheter i fråga om den högskoleutbildade ingenjörspersonalen, att Kungl. Maj:t måtte inhämta riksdagens med-

givande att bemyndiga styrelsen att anställa tjänstemän genom personliga avtal i likhet med vad som redan gäller i fråga om statens vattenfallsverk.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 4—7).

Över styrelsens framställning har yttrande avgivits av *statskontoret* (s. 8).

Föredraganden har anfört följande.

Den betydande ökning av verksamheten inom väg- och vattenbyggnadsverket, som inträtt särskilt under det senaste året, ställer utan tvivel väsentligt ökade krav på verkets personalorganisation. Jag vill erinra om att de anslagsmedel, som förvaltas av verket, nu uppnått en storleksordning av närmare 750 milj. kronor. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har nu också framfört mycket omfattande anspråk på personalförstärkningar vid såväl den centrala som den lokala organisationen. Till en stor del gäller det här tekniska tjänster i relativt höga lönegrader. Med hänsyn till den rådande bristen på kvalificerade väg- och vattenbyggnadsingenjörer skulle, såvitt jag kan finna, tillsättandet av ett så stort antal högre tjänster med personer, som har en mot löneställningen svarande kompetens, komma att bereda styrelsen mycket stora svårigheter. Vid övervägande av styrelsens förslag har jag funnit mig böra förordna, att den utvidgning av organisationen, som f. n. kan komma i fråga, huvudsakligen får ske vid vägförvaltningarna, eftersom dessa i fråga om förmågan att bemästra de ökade arbetsuppgifterna torde vara i än högre grad än den centrala styrelsen beroende av en omedelbar anpassning av personalresurserna till den vidgade verksamheten. Förstärkningen av styrelsens personal synes i avvaktan på ytterligare erfarenhet böra begränsas till vad som kan anses utgöra de mest angelägna behoven.

Vad därvid angår vägbyrån förordar jag dels att i icke-ordinarieposten för nästa budgetår inräknas ett belopp av 22 000 kronor för fortsättandet av arbetet på en generalplan för huvudvägnätet jämte därmed sammanhängande uppgifter, dels att en ny byråingenjörstjänst i Ce 27 inrättas för arbetet med granskning av arbetsplaner. Beträffande konstruktionsbyrån har Kungl. Maj:t, med hänsyn till nödvändigheten av att snabbt öka beredskapsreserven av färdigplanerade brobyggnadsföretag, redan för innevarande budgetår medgivit en provisorisk personalförstärkning med fyra extra ingenjörer. Då detta personalbehov synes vara bestående, bör i avlöningsstaten för nästa budgetår medel inräknas för fyra tjänster i den reglerade befordringsgången för högskoleingenjörer. Slutligen tillstyrker jag, att för ljuskopieringsverksamheten beräknas medel för en tjänst i Cg 11. Den sammanlagda årskostnaden för denna personalökning uppgår till 108 200 kronor.

Utöver vad jag nu föreslagit anser jag mig inte böra tillstyrka bifall till styrelsens petita i vad de avser förstärkning av styrelsens personal.

Av skäl, som jag återkommer till vid anmälan av vägförvaltningarnas avlöningsanslag under punkten 5, förordar jag att styrelsens avlöningsanslag minskas med ett belopp av 65 800 kronor, utgörande avlöningskostnaderna för fem assistenttjänster på byggnads- och underhållsbyråns avdelning för arbetsorganisation.

Styrelsens förslag om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster samt om

överföring av 33 extra ordinarie tjänster till ordinarie stat anser jag mig inte kunna biträda. Ej heller är jag beredd att tillstyrka förslaget om införande av kontraktsanställning vid väg- och vattenbyggnadsverket. Däremot har jag ingenting att erinra mot att de tre i styrelsens framställning angivna byråingenjörstjänsterna i Cg 27 på konstruktionsbyrån överföres till extra ordinarie stat. Vidare tillstyrker jag, att i personalförteckningen uppföres ytterligare fem kontorsbiträdestjänster i Ca 8 för beredande av ordinarie anställning åt vissa biträden enligt grunderna för reglerad befordringsgång.

För de av styrelsen anmälda kostnadsökningarna på grund av löneklassförändringar och uppflyttningar inom reglerad befordringsgång samt omräkning av det rörliga tillägget bör anslaget höjas med (70 800 + 801 800) 872 600 kronor. Därutöver erfordras en anslagsökning med sammanlagt 363 500 kronor i anledning av beslutade löneregleringar för viss del av styrelsens personal i enlighet med propositionerna nr 107, 241 och 245 till 1952 års riksdag.

I överensstämmelse härmed uppföres anslaget med (5 036 000 + 108 200 — 65 800 + 872 600 + 363 500) 6 314 500 kronor eller avrundat 6 315 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Håstad* väckt motion (II: 175), i vilken hemställts, att riksdagen måtte besluta att en av de för den teknisk-ekonomiska granskningsverksamheten hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen avsedda befattningarna i lönegrad Ce 29 såsom förste byråingenjör eller förste byråsekreterare från och med den 1 juli 1953 ombildas till en byrådirektörstjänst i lönegrad Ce 33.

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Den uppräknig av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avlöningsanslag med närmare 1,3 milj. kronor som nu förordas av Kungl. Maj:t är till övervägande del betingad av dels rent automatiska eller eljest ofrånkomliga kostnadsstegringar och dels vissa vid fjolårets riksdag beslutade löneregleringar. Däremot har föredraganden endast i ringa utsträckning ansett sig kunna tillmötesgå de mycket omfattande önskemål om personalförstärkningar som framförts av ämbetsverket. Härutinnan har föredraganden intagit den ståndpunkten, att den utvidgning av väg- och vattenbyggnadsverkets organisation som f. n. kan komma i fråga får ske vid vägförvaltningarna, medan i avvaktan på ytterligare erfarenhet förstärkningen av den centrala styrelsens personal bör begränsas till vad som kan anses utgöra de mest angelägna behoven. Ej heller har föredraganden funnit det möjligt att biträda styrelsens förslag om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster.

Ehuru enligt utskottets mening visst behov föreligger av ytterligare förstärkning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens för planläggnings- och pro-

jekteringsverksamheten avsedda personal, har utskottet ansett sig böra godtaga de principer som lagts till grund för beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag. Av detta ställningstagande följer, att utskottet icke kan tillstyrka bifall till det i motionen II: 175 framförda förslaget om uppflyttning i lönegrad av viss i motionen närmare berörd tjänst. Denna fråga torde få prövas i ett större sammanhang, sedan pågående utredning om utformningen av den teknisk-ekonomiska granskningsverksamheten inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen blivit slutförd.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 175,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppföra följande ytterligare tjänster, nämligen 4 byråingenjörer i Ce 27 och 5 kontorshjälpsbiträden i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 691 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	7 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 418 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 199 000
<u>Summa kronor</u>	<u>6 315 000</u>

c) till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 315 000 kronor, varav 3 157 500 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

4:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 10—12), som innebär höjd medelsanvisning för nästa budgetår med 75 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 066 000 kronor, varav 533 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

5:o) **Vägförvaltningarna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 12—18) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga vissa i statsrådsprotokollet angivna ändringar i personalförteckningen för vägförvaltningarna, dels godkänna av föredraganden förordad avlönings-

stat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Vägförvaltningarna: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 17 695 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Förevarande anslag är å gällande riksstat uppfört med 13 435 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 17 412 500 kronor för nästa budgetår. Beträffande den närmare innebörden av styrelsens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 12—16).

Föredraganden har anfört följande.

Som jag förut nämnt vid anmälan av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avlöningsanslag anser jag att den utbyggnad av väg- och vattenbyggnadsverkets personalorganisation, som med hänsyn till utvecklingen inom verkets arbetsfält nu torde vara ofrånkomlig, i första hand bör ske genom en förstärkning av vägförvaltningarnas personal. Den verksamhetsgren, som härvid främst kräver beaktande, är otvivelaktigt vägprojekteringen. Enligt vad som meddelats från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har vägförvaltningarna med de personalresurser, som tidigare under budgetåret stått till deras förfogande, inte varit i stånd att bedriva projekteringsverksamheten i en takt som motsvarat den aktuella omfattningen av väg- och brobyggnadsverksamheten, vilket haft till följd att befintliga reserver av färdigprojekterade byggnadsföretag börjat att snabbt konsumeras. På grund härav och med hänsyn till nödvändigheten av att inför rådande utvecklingstendenser på arbetsmarknaden i tid vidtagna förberedelser för att inom väg- väsendet bereda sysselsättning åt friställd arbetskraft, har Kungl. Maj:t bemyndigat väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att under innevarande budgetår överskrida vägförvaltningarnas anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal med ett belopp av högst 200 000 kronor för anställande av ytterligare projekteringspersonal. Mot bakgrunden av här anförda omständigheter anser jag mig böra tillstyrka det relativt omfattande förslag om förstärkning av nämnda personal, som styrelsen framlagt för nästa budgetår. Beträffande löneställningen för vissa av tjänsterna har jag dock funnit en jämkning påkallad. Jag förordar sålunda, att för ändamålet inrättas 26 ingenjörstjänster, därav sex i Ce 29, åtta i Ce 27 samt tolv med alternativ placering i Ce 21 eller reglerad befordringsgång för civilingenjörer.

Skäl synes mig också föreligga för en viss ytterligare ökning av vägförvaltningarnas personal för ärenden rörande enskild vägghållning. Jag tillstyrker, att för detta ändamål i anslaget inräknas medel för fyra vägmästare i Ce 19 och tre kanslibiträden i Ce 11.

Vad angår det av styrelsen anmälda behovet av ytterligare personal för vägunderhållet förordar jag en förstärkning med en ingenjör i Ce 27, fem ingenjörer i Ce 23 samt fem vägmästare i Ce 19 eller alternativt Ce 20, om vederbörande får eget vägmästarområde. Med hänsyn till vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i detta sammanhang anfört om överflyttning av vissa arbetsuppgifter från styrelsens arbetsorganisationsavdelning till väg-

förvalfningarna förutsätter jag, att fem assistenttjänster på nämnda avdelning med ingången av nästa budgetår skall indragas.

I fråga om distriktsorganisationen för vatten och avlopp vill jag såtillvida biträda styrelsens förslag, att jag tillstyrker, att tre nya distriktsingenjörstjänster i Ce 31 inrättas samt att den distriktsingenjörstjänst, som nu är placerad i Cg 31, överföres till extra ordinarie stat.

Slutligen förordar jag att, i enlighet med styrelsens förslag, det i personalförteckningen angivna antalet kontorsbiträdestjänster i Ca 8 ökas med 13 för beredande av ordinarie anställning åt vissa biträden enligt grunderna för den reglerade befordringsgången.

I övrigt är jag för närvarande inte beredd att tillstyrka några förändringar i vägförvaltningarnas personalorganisation.

Kostnadsökningen för de av mig tillstyrkta personalförstärkningarna kan beräknas till sammanlagt 704 300 kronor. Härtill kommer de i styrelsens petita angivna automatiska utgiftsstegringarna för löneklassuppflyttningar m. m. och omräkningen av det rörliga tillägget med (233 800 + 2 308 100) 2 541 900 kronor samt därutöver en kostnadsökning av sammanlagt 1 013 800 kronor såsom följd av de löneregleringar vid vägförvaltningarna, som beslutats i enlighet med propositionerna nr 107, 241 och 245 till 1952 års riksdag.

I överensstämmelse härmed uppföres anslaget med (13 435 000 + 704 300 + 2 541 900 + 1 013 800) 17 695 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker sålunda att förevarande anslag, utöver det belopp som erfordras för täckande av vissa automatiska utgiftsstegringar m. m., uppräknas med inalles 704 300 kronor, avsedda att tagas i anspråk för förstärkning av vägförvaltningarnas personalorganisation.

Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för vägförvaltningarna uppföra följande ytterligare tjänster, nämligen 4 distriktsingenjörer i Ce 31, 6 ingenjörer i Ce 29, 9 ingenjörer i Ce 27 och 13 kontorsbiträden i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 924 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	5 581 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 190 000
	Summa kronor 17 695 000

c) till *Vägförvaltningarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 17 695 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

6:o) **Vägförvaltningarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 18—21), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 690 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vägförvaltningarna: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 603 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

7:o) **De lokala vägnämnderna m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 21 och 22) föreslagit riksdagen att till De lokala vägnämnderna m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Under förevarande rubrik har för innevarande år anvisats 150 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt att anslaget med anledning av ökade traktaments- och resekostnader höjes med 20 000 kronor.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 maj 1952 har *länsvägnämndernas förbund* hemställt bl. a. om höjning av i 19 och 24 §§ lagen om vägnämnder och länsvägnämnder fastställt dagarvode åt ordförande och ledamot i vägnämnd och länsvägnämnd från 18 till 24 kronor samt om sådan ändring av förstnämnda paragraf, att traktamentsersättning enligt resereglementet kan ulgå även för dag, då dagarvode uppbäres. Därjämte har förbundet hemställt, att dessa ändringar i ersättningsgrunderna måtte förklaras i tillämpliga delar skola gälla jämväl ordförande, ledamöter och suppleanter i styrelsen för länsvägnämndernas förbund, förbundets revisorer och suppleanter för dessa liksom för förbundets ombudsman.

Över den av länsvägnämndernas förbund gjorda framställningen har utlåtanden avgivits av *statskontoret* och *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* (s. 21 och 22).

Föredraganden, som icke funnit anledning till erinran mot den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordade uppräknningen av anslaget med 20 000 kronor, erinrar om att han i annat sammanhang föreslagit Kungl. Maj:t att för 1953 års riksdag framlägga förslag om viss ändring av 19 § vägnämndslagen i syfte dels att tillägga Kungl. Maj:t befogenhet att fastställa storleken av det i nämnda paragraf angivna dagarvodet och dels att upphäva det i samma paragraf stadgade hindret för utbetalande av traktamentsersättning för dag, då dagarvode uppbäres. Under förutsättning att dessa förslag kommer att bifallas, förordas att nyssnämnda arvode, i överensstämmelse med vad statskontoret samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit, höjes till 20 kronor.

De sålunda föreslagna ändringarna i ersättningsgrunderna, vilka föreslås få tillämpas även i fråga om länsvägnämndernas förbund, beräknas

kräva en höjning av förevarande anslag med omkring 5 000 kronor utöver det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för nästa budgetår äskade anslagsbeloppet.

Slutligen meddelar föredraganden att den av länsvägnämndernas förbund föreslagna ändringen av rese- och traktamentsklass för bl. a. ordförande och ledamöter av vägnämnder och länsvägnämnder kommer att av chefen för civildepartementet anmälas i annat sammanhang.

Utskottet. Till vad föredraganden i förevarande sammanhang anfört och förordat kan utskottet lämna sin anslutning. Under erinran jämväl att riksdagen numera godkänt det i propositionen nr 17 framlagda förslaget om viss ändring av vägnämndslagen får utskottet sålunda hemställa, att riksdagen må till *De lokala vägnämnderna m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

8:o) **Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 22 och 23), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

9:o) **Allmän översikt över beräkningen av väganlagen för budgetåret 1953/54.** Före behandlingen av de olika anslagen till vägunderhåll och vägbyggnader har Kungl. Maj:t (punkt 9, s. 23—28) lämnat en översikt över beräkningen av väganlagen för budgetåret 1953/54.

Jämsides med de inträdda förändringarna i arbetsmarknadsläget har verksamheten inom vägväsendet under det gångna året undergått en kraftig expansion. Den ekonomiska omslutningen av de statliga väg- och brobyggnadsarbetena har under år 1952 ungefär fördubblats i förhållande till omslutningen under 1951. Denna expansion, som beräknas komma att fortsätta även under år 1953, har medfört ökat behov av anslagsmedel. Med anledning härav har 1952 års riksdag vid sin höstsession efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 250 anvisat medel om sammanlagt 156,5 milj. kronor till förstärkning av de ordinarie anslagen för statliga väginvesteringar. Inberäknat denna förstärkning uppgår den sammanlagda medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål på riksstaten för budgetåret 1952/53 till 377 milj. kronor. Även det statliga vägunderhållsarbetet har utvidgats. Det för budgetåret 1952/53 anvisade anslaget av 188 milj. kronor till Väg-

underhållet är sålunda avsett att innefatta en volymmässig ökning av vägunderhållsarbetet med närmare 10 %. Slutligen har också bidragsanslagen för kommunal och enskild väghållning avsevärt ökats för innevarande budgetår.

I skrivelse den 30 augusti 1952 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* framlagt förslag till anslagsäskanden för nästa budgetår i vad avser vägväsendet.

Styrelsen erinrar inledningsvis om att styrelsen i sina petita för budgetåret 1952/53 hemställt, att beslut måtte fattas om ett mera långsiktigt investeringsprogram för vägväsendet, samt om att styrelsen i detta sammanhang framlagt ett minimiprogram för den statliga väg- och brobyggnadsverksamheten under åren 1952—1956. Detta minimiprogram har styrelsen nu justerat med hänsyn dels till sedan 1951 inträdda löne- och prisstegringar och dels till den ytterligare ökning av investeringsvolymen under 1952 och närmast följande år, som vid tidpunkten för styrelsens anslagsberäkning ansågs möjlig. Det reviderade programmet har följande utseende.

Kalenderår	Investeringsvolym Milj. kr. ca
1952	220
1953	250
1954	290
1955	320
1956	355

Efter att ha berört den förbättrade arbetskraftssituationen för vägväsendet framhåller styrelsen, att vad som nu närmast torde komma att utgöra hinder för ett fullt utnyttjande av möjligheterna i övrigt att ytterligare öka investeringarna i vägväsendet är svårigheten att med nuvarande personalresurser hinna med planeringen. För att situationen i sinom tid skall kunna förbättras förutsätter styrelsen, att styrelsens framställning om ökning av personalresurserna vinner bifall. Med hänsyn bl. a. till projekteringsverksamheten anser styrelsen att man, trots det förbättrade arbetskraftsläget, inte f. n. bör räkna med någon reell höjning av den i det tidigare femårsprogrammet angivna investeringsvolymen för kalenderåret 1956.

1952 års riksdag har i princip godkänt en omläggning av medelsberäkningen för de ordinarie anslagen till väg- och brobyggnadsarbeten med undantag av anslaget till Förstärkning och förbättring av vägar till att avse kalenderår i stället för budgetår. För att genomföra övergången till denna ordning har ifrågavarande anslag i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med belopp, som avsetts skola motsvara ett och ett halvt års medelsförbrukning, d. v. s. de beräknade utgifterna under tiden 1 juli 1952—31 december 1953. Då flerårsplaner numera upprättats jämväl för de

arbeten, som finansieras från anslaget till Förstärkning och förbättring av vägar, anser styrelsen, att kalenderårsreformen nu bör genomföras även beträffande detta anslag. Styrelsen har därför i sina äskanden upptagit anslaget med belopp, motsvarande den beräknade medelsförbrukningen under ett och ett halvt år.

Styrelsens anslagsberäkning i fråga om den ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten har grundats på en beräknad medelsförbrukning av för år 1952 246,4, för år 1953 249,2 och för år 1954 288,0 milj. kronor. Den härför erforderliga medelsanvisningen på riksstaten för budgetåret 1953/54 har beräknats till 310 milj. kronor. Hela detta belopp med undantag av 2,5 milj. kronor till Byggnad och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar förutsattes skola avräknas mot bilskattemedlen.

Anslagsbehovet i övrigt under samlingsrubriken Vägunderhåll och vägbyggnader har styrelsen för nästa budgetår beräknat till ca 324,2 milj. kronor, därav 220,0 milj. kronor till det statliga vägunderhållet, 81,2 milj. kronor till bidrag till väg- och gatuhållningen i städer och samhällen, som är egna väghållare, samt 16,9 milj. kronor till bidrag till enskild väghållning. Hela det angivna totalbeloppet av 324,2 milj. kronor hänför sig till bilskattemedelsbudgeten.

Det sammanlagda behovet av anslagsmedel, att avräknas mot bilskattemedlen, uppgår för budgetåret 1953/54 enligt styrelsens beräkningar till ungefär 664,3 milj. kronor. Bilskattemedelsinkomsterna uppskattas av styrelsen för detta budgetår till 580 milj. kronor.

I utlåtande (skr. ^{14/10} 1952) över väg- och vattenbyggnadsstyrelsens petita framhåller *arbetsmarknadsstyrelsen*, att det allmänna konjunkturläget är alltför labilt för att det skall vara möjligt att göra några hållbara förutsägelser eller ens antaganden angående arbetsmarknadsläget under år 1954, d. v. s. den tidsperiod som väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslagsäskanden i flertalet fall avser. För den händelse arbetsmarknadsläget då skulle medge en ytterligare utökning av vägbyggnadsverksamheten, bör enligt arbetsmarknadsstyrelsens mening medel i riksstaten stå till förfogande för arbetena. De ordinarie anslagen bör därför tillmätas så, att de räcker till en utvidgning av verksamheten utöver den som förutses för åren 1952 och 1953.

Föredraganden har först beträffande anslagen till de statliga väginvesteringarna erinrat om att en redogörelse för utfallet av desamma under budgetåret 1951/52 lämnats i propositionen 1952: 250. De uppgingo sålunda i vad de hänför sig till de ordinarie väg- och brobyggnadsanslagen till sammanlagt 161,8 milj. kronor, varutöver ytterligare vägarbeten för en kostnad av sammanlagt (19,6 + 1,6) 21,2 milj. kronor utfördes med anli-

tande av anslagen till Vissa vägreparationer och Vissa vägbyggnadsarbeten. Föredraganden anför vidare härom följande.

Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen utgöres de efter ingången av budgetåret 1952/53 disponibla medlen på de ordinarie anslagen för statliga väg- och brobyggnadsarbeten av dels vid budgetårsskiftet kvarstående reservationer om 6,5 milj. kronor, dels på riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisade anslag om 220,5 milj. kronor och dels på tilläggsstat för samma budgetår anvisade anslag om 156,5 milj. kronor eller sammanlagt 383,5 milj. kronor. Denna summa är avsedd att täcka medelsförbrukningen för den ordinarie väg- och brobyggnadsverksamheten fram till den 1 januari 1954 beträffande samtliga här ifrågakvarande anslag utom anslagen till Förstärkning och förbättring av vägar, Byggnad av bro vid Bergnäset samt Byggnad och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar. I fråga om de sistnämnda anslagen, vilka fortfarande beräknas för budgetår, förutsättes att medelsförbrukningen under andra halvåret 1953 skall, till den del den inte täckes av vissa i dessa anslag inräknade marginalbelopp om sammanlagt omkring 20 milj. kronor, finansieras genom medelsanvisning på riksstaten för budgetåret 1953/54. Den totala medelsförbrukningen för perioden 1 juli 1952—31 december 1953 har beräknats till 404 milj. kronor, därav 249,2 milj. kronor belöpande på kalenderåret 1953. Det anslagsbelopp, som skulle behöva tillskjutas genom medelsanvisning på riksstaten för budgetåret 1953/54 för att täcka utgifterna för den ordinarie väg- och brobyggnadsverksamheten fram till den 1 januari 1954, uppgår alltså till (404,0 — 383,5) 20,5 milj. kronor, förutsatt att de förutnämnda anslagsreserverna om ca 20 milj. kronor kvarstår oförbrukade efter utgången av budgetåret 1952/53.

Den nu aktuella anslagsberäkningen för de statliga väginvesteringarna avser närmast kalenderåret 1954. För detta år har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sina petita räknat med en medelsförbrukning av 288 milj. kronor. De av styrelsen äskade anslagsmedlen uppgår till sammanlagt 310 milj. kronor. Vid denna beräkning har styrelsen utgått ifrån att även i fråga om anslaget till Förstärkning och förbättring av vägar medel nu skall anvisas för hela kalenderåret 1954. Budgetårsberäkningen skulle alltså bibehållas endast beträffande anslagen till brobyggnaden vid Bergnäset och de för riksförsvaret betydelsefulla väg- och brobyggnaderna. Medelsförbrukningen för andra halvåret 1954 under dessa båda anslag har beräknats till sammanlagt 3,6 milj. kronor. Mot de av styrelsen äskade anslagen av 310,0 milj. kronor svarar alltså dels det förut nämnda medelsbehovet av ca 20,5 milj. kronor för andra halvåret 1953 och dels den för 1954 beräknade medelsförbrukningen av 288,0 milj. kronor efter avdrag av nyssnämnda belopp av 3,6 milj. kronor, som avses skola täckas av anslag för budgetåret 1954/55.

Mot den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna ändringen av medelsberäkningen för anslaget till Förstärkning och förbättring av vägar till att avse kalenderår har jag intet att erinra.

I motsats till vad styrelsen föreslagit i fråga om finansieringen av utgifterna under anslaget till Byggnad och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar förordar jag, att de ytterligare medel, som anvisas under denna anslagsbeteckning, skall avräknas mot bilskattemedlen. Jag vill härvid erinra om att principförslag av sådan innebörd

framlagts i 1950 års statsverksproposition (bil. 26, s. 25) och godkänts av riksdagen.

Såsom arbetsmarknadsstyrelsen i sitt utlåtande framhållit är konjunkturläget f. n. alltför labilt för att det skall vara möjligt att göra några hållbara förutsägelser om utvecklingen på arbetsmarknaden fram till utgången av 1954. Med hänsyn härtill anser jag, att anslagsberäkningen för den ordinarie väg- och brobyggnadsverksamheten nu i huvudsak får anknytas till det läge, som varit rådande under det gångna året och som medgivit en omslutning av denna verksamhet av ca 250 milj. kronor. Möjlighet synes emellertid redan nu böra finnas att, därest omständigheterna det medger, i någon mån utvidga verksamheten under år 1954. Jag föreslår, att denna anslagsmarginal tillmätas så, att den ordinarie väg- och brobyggnadsverksamheten under år 1954 kan få en maximal omslutning av omkring 265 milj. kronor. Med beaktande härav tillstyrker jag, att ifrågasvarande anslag i riksstaten för budgetåret 1953/54 uppföres med sammanlagt 287,5 milj. kronor, vilket innebär en minskning i förhållande till den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknade anslagssumman med 22,5 milj. kronor.

I likhet med vad jag uttalade vid anmälan av anslagsfrågan i propositionen 1952:250 förutsätter jag att en begränsning av medelsförbrukningen till en nivå, som ligger under anslagsramen, skall få genomföras för den händelse förändringar i konjunktur- och arbetsmarknadsläget skulle nödvändiggöra en minskning av väginvesteringarna. Det bör emellertid också få ingå i Kungl. Maj:ts befogenheter, att om arbetsmarknadsläget så möjliggör, under budgetåret 1953/54, på liknande sätt som i enlighet med förslag i propositionen 1952:250 medgivits för budgetåret 1952/53, bemyndiga vägförvaltningarna att utvidga byggnadsverksamheten genom att under budgetåret i förväg taga i anspråk erforderliga belopp av de medel på de kalenderårsberäknade anslagen, som är avsedda för den ordinarie verksamheten under andra halvåret 1954.

Beträffande beräkningen av de övriga väganslagen anför föredraganden följande.

I fråga om bidragsanslagen till kommunala och enskilda väginvesteringar tillstyrker jag i överensstämmelse med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag en medelstildelning av sammanlagt 57,5 milj. kronor, vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med sammanlagt 25 milj. kronor. Ökningen faller huvudsakligen på anslaget till Bidrag till byggande av vägar och gator och sammanhänger bl. a. med behovet av att anpassa bidragstildelningen till omfattningen av den bidragsberättigade byggnadsverksamheten.

För den anslagsgrupp, som omfattar anslagen för det statliga vägunderhållet och vissa andra driftsutgifter, har jag ansett mig böra förorda, att ett belopp av sammanlagt ungefär 230,9 milj. kronor beräknas för nästa budgetår. I jämförelse med motsvarande, på riksstaten för innevarande budgetår anvisade anslag innefattar nyssnämnda belopp en ökning med ca 32,6 milj. kronor. Nästan hela denna ökning, nämligen 32,0 milj. kronor, hänför sig till anslaget till Vägunderhållet och är avsedd dels att täcka vissa löne- och prisstegringar och dels att möjliggöra en viss ökning av arbetsvolymen. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens äskanden i

fråga om förevarande anslagsgrupp överstiger det av mig tillstyrkta beloppet med omkring 4,6 milj. kronor. Skillnaden hänför sig huvudsakligen till anslaget Väg- och vattenbyggnadsverkets civilförsvar m. m.

Vad slutligen angår förslagsanslaget till Bidrag till underhåll av vägar och gator i städer och stadslignande samhällen, som är väghållare, förutses en automatisk utgiftsstegring under detta anslag från 28,0 till 31,2 milj. kronor.

Föredraganden framhåller därefter, att enligt den sålunda redovisade beräkningen av väganlagen skulle dessa för budgetåret 1953/54 uppgå till sammanlagt (287,5 + 57,5 + 230,9 + 31,2) 607,1 milj. kronor eller exakt angivet 607 060 500 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslagsbelopp med omkring 127,9 milj. kronor.

Den angivna anslagssumman av 607,1 milj. kronor skall praktiskt taget helt täckas av bilskattemedel. Mot dessa medel skall därjämte avräknas dels vissa andra anslag under sjätte huvudtiteln, beräknade till sammanlagt ca 29,5 milj. kronor (jfr punkterna 3—7, 37, 40—42, 45—48, 67 och 68), dels vissa anslagsbelopp under nionde och elfte huvudtitlarna om sammanlagt ca 3,2 milj. kronor. Det totalbelopp, som skall avräknas mot automobilskattemedlen, utgör alltså i avrundat tal 639,8 milj. kronor, d. v. s. omkring 135 milj. kronor mera än motsvarande i riksstaten för innevarande budgetår beräknade utgifter.

Slutligen erinrar föredraganden att chefen för finansdepartementet i annat sammanhang beräknat bilskattemedelsinkomsterna för budgetåret 1953/54 till 640 milj. kronor. Av detta belopp skulle alltså ca 639,8 milj. kronor disponeras för att täcka anslag på driftbudgeten. Återstoden, ca 0,2 milj. kronor, anses böra tillföras budgetutjämningsfonden och där redovisas under särskild titel.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehäft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bergh* (I: 125) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Munktell* (II: 176), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att den föreslagna omläggningen till kalenderårsberäkning av anslaget till Förstärkning och förbättring av vägar uppskjutes, dels ock att till Förstärkning och förbättring av vägar för budgetåret 1953/54 anvisas ett reservationsanslag av 56 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Spetz* (I: 222) och den andra inom andra kammaren av herr *Kristensson* i Osby *m. fl.* (II: 329), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att förevarande anslag i riksstaten för budgetåret 1953/54 endast upptages

till sådant belopp, att det täcker ett års verksamhet, eller med 56 000 000 kronor;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Herbert Hermansson m. fl.* (I: 224) och den andra inom andra kammaren av herr *Persson i Norrby m. fl.* (II: 336), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, sjätte huvudtiteln, måtte besluta att för budgetåret 1953/54 dels anvisa till Bidrag till byggande av enskilda vägar ett reservationsanslag av 12 miljoner kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock nedsätta de under punkterna 10, 12, 13 och 22 i huvudtiteln äskade anslagen med det härför erforderliga beloppet av 4 500 000 kronor;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Jacobson* i Vilhelmina väckt motion (II: 104), vari likaledes hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1953/54 dels anvisa ett reservationsanslag av 12 miljoner kronor i bidrag till byggande av enskilda vägar, att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock nedsätta de för budgetåret 1953/54 under punkterna 10, 12, 13 och 22 i årets statsverksproposition, sjätte huvudtiteln, äskade anslagen med 4 500 000 kronor.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden torde få hänvisas till motionerna I: 125, II: 329, I: 224 och II: 104.

Utskottet. Vid anmälan av vägväsendets anslagsbehov i 1952 års statsverksproposition ansåg sig föredraganden bl. a. böra räkna med att den statliga investeringsverksamheten på förevarande område skulle för kalenderåret 1953 uppnå en omslutning av högst 170 milj. kronor. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 6 förklarade sig utskottet kunna godtaga nu angivna program. Samtidigt framhöll emellertid utskottet att detta självfallet icke behövde utesluta en ytterligare ökning av investeringsverksamheten, därest reella förutsättningar härför befundes föreligga. I förekommande fall borde därvid frågan om anvisande av tilläggsstatsanslag upptagas till övervägande.

Under den tid som därefter förflutit har arbetsmarknadsläget undergått en avsevärd förändring. I enlighet med nyssnämnda av riksdagen godkända uttalande har denna förändring utnyttjats för en omfattande intensifiering av de statliga väg- och brobyggnadsarbetena. Av årets statsverksproposition framgår att här ifrågavarande investeringsverksamhet under kalenderåret 1953 nu väntas komma att stiga till ett belopp av 249,2 milj. kronor. Utskottet vill erinra om att för finansiering av denna ökade medelförbrukning erforderliga anslag ha anvisats på tilläggsstat av 1952 års riksdag under dess höstsession.

För kalenderåret 1954 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sina petita räknat med en medelförbrukning av 288 milj. kronor. Med hänsyn till

konjunkturläget osäkerhet har emellertid föredraganden ansett, att anslagsberäkningen för den ordinarie väg- och brobyggnadsverksamheten nu i huvudsak får anknytas till det läge som varit rådande under det gångna året och som medgivit en omslutning av denna verksamhet av ca 250 milj. kronor. Enligt föredragandens uppfattning bör likväl möjlighet förefinnas att, därest omständigheterna det medgiva, i någon mån utvidga verksamheten under år 1954. Föredraganden har föreslagit att denna anslagsmarginal tillmätas så, att den ordinarie väg- och brobyggnadsverksamheten nämnda år kan få en maximal omslutning av omkring 265 milj. kronor. Med beaktande härav har föredraganden tillstyrkt att ifrågavarande anslag, med i statsverkspropositionen närmare angiven fördelning på olika utgiftsändamål, uppföras i riksstaten för budgetåret 1953/54 med sammanlagt 287,5 milj. kronor, vilket innebär en minskning i förhållande till den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknade anslagssumman med 22,5 milj. kronor. Därvid har förutsatts att i fortsättningen jämväl anslaget till förstärkning och förbättring av vägar skall beräknas kalenderårsvis.

I detta sammanhang må vidare nämnas, att det huvudsakligen för arbetsmarknadspolitiska syften avsedda anslaget till vissa vägbyggnadsarbeten anses kunna uppföras med ett allenast formellt belopp av 100 kronor.

Beträffande övriga väganslag innebär Kungl. Maj:ts förslag följande.

De båda bidragsanslagen till kommunala och enskilda väginvesteringar ha uppräknats med respektive 24 och 1 milj. kronor. Den ökade medelsanvisningen under förstnämnda anslag, avseende bidrag till byggande av vägar och gator, har framför allt motiverats med behovet att anpassa bidragstilldelningen till den faktiska omfattningen av den bidragsberättigade byggnadsverksamheten. Föredraganden har därvid förutsatt att, för den händelse särskilda åtgärder skulle finnas erforderliga för att befrämja viss avsättning av gatsten till kommunerna, en mindre del av nu ifrågavarande anslag får reserveras för bidrag till steninköp och stensättningsarbeten på för biltrafiken viktiga vägar och gator.

Medelsbehovet under anslaget till det statliga vägunderhållet har uppskattats till 220 milj. kronor. I jämförelse med det för innevarande budgetår å riksstat och tilläggsstat anvisade beloppet innebär detta en höjning med 5 milj. kronor, vilken helt hänför sig till planerade åtgärder för att möta den växande vägtrafikens krav. För de anslag i övrigt som avse löpande driftsutgifter föreslås i stort sett oförändrad medelsanvisning. Vad slutligen angår förslagsanslaget till bidrag till underhåll av vägar och gator väntas under detta anslag en automatisk utgiftsstegring från 28,0 till 31,2 milj. kronor uppkomma.

Summan av de av Kungl. Maj:t sålunda äskade anslagen uppgår till

ca 607,1 milj. kronor. Ifrågavarande anslag skola praktiskt taget helt täckas av automobilskattemedel. Mot dessa medel skola därjämte avräknas vissa andra anslag under sjätte huvudtiteln, vilka av föredraganden beräknats till inalles ca 29,5 milj. kronor, vartill komma vissa anslag under nionde och elfte huvudtitlarna om sammanlagt ca 3,2 milj. kronor. Den totala anslagssumma som vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag skall avräknas mot automobilskattemedlen uppgår sålunda i avrundat tal till 639,8 milj. kronor.

I statsverkspropositionen har chefen för finansdepartementet beräknat de under nästa budgetår inflytande automobilskattemedelsinkomsterna till ett sammanlagt belopp av 640 milj. kronor, vilket nära överensstämmer med nyssnämnda anslagssumma. Därvid har förutsatts en provisorisk höjning av skatten på bensin och brännolja med 5 öre per liter, då i annat fall utgifterna för vägväsendet skulle komma att överstiga häremot svarande inkomster med 75 milj. kronor. Kungl. Maj:t har emellertid sedermera i propositionen nr 83 framlagt förslag om att den provisoriska skattehöjningen begränsas till allenast 3 öre per liter. Vid bifall härtill kommer automobilskattemedlens specialbudget för nästa budgetår att underbalanseras med 30 milj. kronor. Denna underbalansering har dock ansetts kunna godtagas, då densamma föranletts av omläggningen till kalenderårsberäkning av anslaget till förstärkning och förbättring av vägar och sålunda är av mera formell natur.

Under hänvisning till förenämnda i statsverkspropositionen redovisade differens mellan vägutgifter och automobilskattemedelsinkomster har i motionerna I: 125 och II: 176 samt I: 222 och II: 329 hemställts, att riksdagen måtte besluta uppskjuta den under förevarande punkt föreslagna omläggningen till kalenderårsberäkning av anslaget till förstärkning och förbättring av vägar. Enligt motionärernas mening skulle anslaget därigenom kunna nedräknas med 30 milj. kronor, vilket i sin tur skulle få till följd att det underskott som väntas uppstå å automobilskattemedlens specialbudget i motsvarande mån minskades. Såsom tidigare framhållits har emellertid Kungl. Maj:t numera intagit den ståndpunkten, att någon täckning icke erfordras för den del av underskottet som härrör från nyss berörda omläggning av anslagsredovisningen. Motionärernas önskemål, såvitt nu är i fråga, kunna därigenom anses ha blivit tillgodosedda. Någon anledning att ur de speciella synpunkter motionärerna härutinnan anfört nedräkna anslaget till förstärkning och förbättring av vägar synes sålunda icke föreligga. Visserligen kan å andra sidan göras gällande, att ett bifall till motionärernas förslag skulle under de i propositionen nr 83 i övrigt angivna förutsättningarna leda till formell balans mellan inkomster och utgifter å automobilskattemedlens specialbudget för nästa budgetår. Av redovisningstekniska skäl föreligger emellertid icke något ound-

gängligt behov av en dylik balans. Utskottet vill härutinnan erinra om att å budgetutjämningsfonden finnes per den 30 juni 1952 bokförd en behållning av ca 272,7 milj. kronor, utgörande medel som tillförts fonden såsom överskott på automobilskattemedlens specialbudget. Vid behandlingen av 1952 års statsverksproposition förutsattes vidare, att vägväsendets utgifter och automobilskattemedelsinkomsterna skulle under innevarande budgetår komma att i stort sett uppväga varandra. Enligt vad utskottet under hand erfarit väntas numera, därest hänsyn blott tages till de i statsverkspropositionen äskade väkanslagen, ett inkomstöverskott på ca 8,1 milj. kronor komma att uppstå. Utöver nyssnämnda anslag har emellertid riksdagen sedermera för nu ifrågavarande ändamål anvisat tilläggsstatsanslag å inalles 198,5 milj. kronor, varjämte Kungl. Maj:t i propositionen nr 131 äskat ytterligare sådana anslag till ett sammanlagt belopp av ca 23,3 milj. kronor. Vid bifall härtill skulle sålunda vid utgången av innevarande budgetår automobilskattemedlens specialbudget komma att uppvisa en behållning av $(272,7 + 8,1 - 198,5 - 23,3 =) 59,0$ milj. kronor. Ur specialbudgetens synpunkt kan sålunda täckning anses föreligga för den formella brist som blir en följd av övergången till kalenderårsberäkning i fråga om anslaget till förstärkning och förbättring av vägar. Med hänsyn härtill och då tungt vägande praktiska skäl tala för en sådan omläggning, kan utskottet icke ansluta sig till motionärernas förslag, att omläggningen tills vidare uppskjutes. Utskottet kommer därför att under vederbörande punkt i det följande yrka avslag på nu behandlade motioner.

Jämväl mot den av Kungl. Maj:t föreslagna fördelningen av de för vägväsendet avsedda medlen på olika anslag ha motionsledes framförts vissa erinringar. Sålunda ha i de båda likalydande motionerna I:224 och II: 336 samt i motionen II:104 förordats, att bidragsanslaget till byggande av enskilda vägar anvisas med ett från 7,5 till 12,0 milj. kronor förhöjt belopp. I stället bör enligt motionärernas mening en häremot svarande nedräkning ske av de medel som äskats under anslagen till byggande av huvdvägar, förstärkning och förbättring av vägar, vägbeläggningar samt bidrag till byggande av vägar och gator i städer och stadsliknande samhällen som äro vägghållare.

Utskottet delar motionärernas uppfattning, att de omfattande behov som föreligga på förevarande område ännu icke kunna anses ha blivit tillgodosedda i önskvärd utsträckning. I sitt av fjolårets riksdag godkända utlåtande nr 6 uttalade också utskottet en förhoppning om att den inledda upprustningen av landets vägväsende efter hand skulle kunna leda till starkare utökning av jämväl de enskilda väginvesteringarna. Utskottet finner sig dock icke kunna tillstyrka, att bidragsanslaget till byggande av enskilda vägar förstärkes med hela det av motionärerna angivna beloppet. En förutsättning för att så skulle kunna ske torde nämligen vara, att den

av Kungl. Maj:t föreslagna totalramen för väganlagen överskrides, då det knappast synes lämpligt att som kompensation för utgiftsstegringen beskära medelsanvisningen under vissa andra anslag på det sätt motionärerna ifrågasatt. Storleken av det belopp som äskats till bidrag till byggande av vägar och gator har sålunda, som tidigare framhållits, bestämts av behovet att söka anpassa bidragstilldelningen till den faktiska omfattningen av den bidragsberättigade kommunala byggnadsverksamheten. Utskottet vill vidare erinra om att övriga här avsedda anslag av Kungl. Maj:t nedräknats med sammanlagt 12 milj. kronor i förhållande till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ursprungliga förslag. Att härutöver vidtaga en ytterligare reducering torde, i varje fall såvitt angår anslaget till byggande av huvudvägar, icke vara tillrådligt. Däremot synes utan större olägenheter en viss begränsning kunna ske av de medel som äskats till förstärkning och förbättring av vägar respektive till vägbeläggningar. Med hänsyn härtill anser sig utskottet i så måtto kunna biträda motionärernas önskemål som utskottet förordar, att sistnämnda båda anslag nedräknas med respektive 1,5 och 1,0 milj. kronor samt att härigenom frigjorda medel, inalles 2,5 milj. kronor, användas till förstärkning av bidragsanslaget till byggande av enskilda vägar. Under vederbörande punkter i det följande kommer utskottet att göra hemställan härom.

Utskottet, som sålunda tillstyrker att väganlagen för nästa budgetår anvisas med ett sammanlagt belopp av i runt tal 607,1 milj. kronor, har i övrigt intet att erinra mot den av Kungl. Maj:t föreslagna fördelningen av nämnda anslagssumma på olika utgiftsändamål. Såvitt avser de statliga väginvesteringarna anser sig utskottet jämväl kunna biträda vad föredraganden anfört rörande befogenhet för Kungl. Maj:t att under budgetåret anpassa medelsförbrukningen efter de förändringar som må uppstå i konjunktur- och arbetsmarknadsläget. Utskottet finner det vidare ändamålsenligt att, under de av föredraganden angivna förutsättningarna, en viss del av bidragsanslaget till byggande av vägar och gator reserveras för bidrag till steninköp och stensättningsarbeten på för biltrafiken viktiga vägar och gator. Beträffande här ifrågavarande spörsmål vill utskottet även hänvisa till vad utskottet uttalat under punkten 47:o av sitt utlåtande nr 5.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet ovan anfört.

10:o) **Vägunderhållet.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, s. 28--31) föreslagit riksdagen att till Vägunderhållet för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 220 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 188,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en reservation av ca 2,4 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 220 000 000 kronor för nästa budgetår. Anslaget beräknas komma att fördelas på olika kostnadsposter enligt följande sammanställning.

	Milj. kr
Grusning m. m.	22
Dammbindning	30
Hyvling	16
Väggkropp	13
Trummor, diken, slänter, räcken m. m.	24
Broar, bryggor, färjor	12
Belagd vägbana	15
Vinterväghållning	32
Materialtillverkning	31
Speciella förmåner till arbetare, vissa administrationskostnader m. m.	20
Katastrofreserv, främst för försvårad vinterväghållning	5

 220

Föredraganden har biträtt styrelsens förslag.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Vägunderhållet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 220 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

11:o) **Nyanläggning av bygdevägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 31—33) föreslagit riksdagen att till Nyanläggning av bygdevägar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 16 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget uppföres med 20 000 000 kronor.

Styrelsen har gjort följande beräkning av medelsförbrukningen och medelsbehovet på de olika ordinarie anslagen för statliga väginvesteringar. Hänsyn har härvid inte tagits till medelsförbrukningen för de arbeten, som med anlitan av anvisade medel under här ifrågavarande anslag kan komma att bedrivas under innevarande budgetår genom sysselsättning av friställd arbetskraft men för vilka medelsbehovet i enlighet med i propositionen 1952: 250 framlagt förslag slutligt kan komma att täckas genom anvisande av anslag på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1953/54.

Den föreslagna fördelningen av investeringarna på skilda anslag har i huvudsak skett efter de principer, som styrelsen redovisade i sina petita för budgetåret 1952/53. Särskild hänsyn har emellertid tagits till vissa speciella anslagsändamål. Sålunda har vid beräkningen av anslagen hänsyn tagits till den planerade utbyggnaden av kommunikationsnätet inom Stockholms skärgård.

Anslagsrubrik	Disponibla medel efter ingången av budgetåret 1952/53 ¹	Beräknad medelsförbrukning 1952/53	Beräknad reservation ^{1/7} 1953	Beräknad medelsförbrukning			Nettobehov (kol. 7/ kol. 4)	Beräknat anslagsbehov
				^{1/7-31/12} 1953	^{1/1-31/12} 1954	^{1/7} 1953 — ^{31/12} 1954		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nyanläggning av bygdevägar	25·5	16·1	9·4	9·0	20·0	29·0	19·6	20·0
Nyanläggning av ödebygdevägar	13·0	7·7	5·3	5·0	9·0	14·0	8·7	9·0
Byggande av huvudvägar ..	79·9	51·2	28·7	28·0	55·0	83·0	54·3	55·0
Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar	44·0	27·8	16·2	16·0	35·0	51·0	34·8	35·0
Förstärkning och förbättring av vägar	96·5	80·7	15·8	36·0	67·5	103·5	87·7	91·0
Vägbeläggningar	59·4	34·4	25·0	25·0	50·0	75·0	50·0	50·0
Byggande av broar	51·1	32·3	18·8	19·0	45·0	64·0	45·2	45·0
Byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar	2·8	2·0	0·8	1·9	² 1·0	2·9	2·1	2·5
Byggande av bro vid Bergnäset	7·7	5·0	2·7	3·3	² 1·9	5·2	2·5	2·5
Byggande av bro vid Hjulsta	3·6	2·0	1·6	1·6	—	1·6	—	—
Summa miljoner kronor	383·5	259·2	124·3	144·8	284·4	429·2	304·9	310·0

¹ Inklusive på tilläggsstat för budgetåret 1952/53 anvisade anslagsbelopp.

² Avser endast tiden ^{1/1-30/6} 1953.

Föredraganden har anfört följande.

Under punkten 9 har jag föreslagit, att summan av de ordinarie anslagen till statliga väg- och brobyggnadsarbeten för budgetåret 1953/54 begränsas till 287,5 milj. kronor. Med beaktande av de i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag tillämpade fördelningsgrunderna förordar jag, att nämnda belopp fördelas mellan de olika anslagen på följande sätt.

Nyanläggning av bygdevägar	16 500 000
Nyanläggning av ödebygdevägar	8 500 000
Byggande av huvudvägar	52 000 000
Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar	31 000 000
Förstärkning och förbättring av vägar	86 000 000
Vägbeläggningar	46 000 000
Byggande av broar	42 500 000

Byggande av bro vid Bergnäset	2 500 000
Byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar	2 500 000
	Summa kronor 287 500 000

Vid jämförelse mellan de av mig nu tillstyrkta anslagen och motsvarande för budgetåret 1952/53 anvisade belopp vill jag understryka, att de förstnämnda beloppen i flertalet fall avser medelförbrukningen för ett år, medan de sistnämnda är avsedda att täcka utgifterna under ett och ett halvt år. Undantag härifrån utgör anslagen till Förstärkning och förbättring av vägar, Vägbeläggningar, Byggande av bro vid Bergnäset samt Byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Nyanläggning av bygdevägar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 16 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

12:o) **Nyanläggning av ödebygdevägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 33) föreslagit riksdagen att till Nyanläggning av ödebygdevägar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 8 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 7,0 milj. kronor, varjämte å tilläggsstat I anvisats 6,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg icke någon reservation å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 9 000 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Nyanläggning av ödebygdevägar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 8 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

13:o) **Byggande av huvudvägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 33 och 34) föreslagit riksdagen att till Byggande av huvudvägar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 55,0 milj. kronor, varjämte å tilläggsstat I anvisats 36,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en brist av 11,1 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 55 000 000 kronor.

I de båda likalydande motionerna I: 224 och II: 336 samt i motionen II: 104 har, såvitt nu är i fråga, föreslagits viss minskning av förevarande anslag [jfr punkten 9:o].

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 224 och II: 336 samt II: 104, i vad de avse förevarande anslag, till *Byggande av huvudvägar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

14:o) **Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 14, s. 34) föreslagit riksdagen att till Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 31 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Förevarande anslag är å gällande riksstat uppfört med 28,5 milj. kronor, varjämte å tilläggsstat I anvisats 14,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en reservation av 1,5 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 35 000 000 kronor för nästa budgetår.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 31 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

15:o) **Förstärkning och förbättring av vägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 34) föreslagit riksdagen att till Förstärkning och förbättring av vägar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 86 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 47,0 milj. kronor, varjämte å tilläggsstat I anvisats 65,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en brist av 15,5 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 91 000 000 kronor för nästa budgetår.

I de likalydande motionerna I: 125 och II: 176 samt de likalydande motionerna I: 222 och II: 329 har föreslagits, att förevarande anslag för budgetåret 1953/54 måtte anvisas med 56 000 000 kronor [jfr punkten 9:o)].

Vidare har i de likalydande motionerna I: 224 och II: 336 samt i motionen II: 104, såvitt nu är i fråga, föreslagits viss minskning av förevarande anslag [jfr punkten 9:o)].

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 224 och II: 336 samt II: 104, i vad de avse förevarande anslag, och med avslag å motionerna I: 125 och II: 176 samt I: 222 och II: 329, till *Förstärkning och förbättring av vägar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 84 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

16:o) **Vägbeläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 35) föreslagit riksdagen att till Vägbeläggningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 46 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 27,0 milj. kronor, varjämte å tilläggsstat I anvisats 15,5 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 fanns en reservation av 16,9 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 50 000 000 kronor för nästa budgetår.

I de båda likalydande motionerna I: 224 och II: 336 samt i motionen II: 104 har, såvitt nu är i fråga, föreslagits viss minskning av förevarande anslag [jfr punkten 9:o)].

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 224 och II: 336 samt II: 104, i vad de avse förevarande anslag, till *Vägbeläggningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

17:o) **Byggande av broar.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 35) föreslagit riksdagen att till Byggande av broar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 42 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 36,0 milj. kronor, varjämte å tilläggsstat I anvisats 9,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en reservation av 6,1 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 45 000 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anför fört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Byggande av broar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 42 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

18:o) **Byggande av bro vid Bergnäset.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 35 och 36) föreslagit riksdagen att till Byggande av bro vid Bergnäset för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till byggande av bro vid Bergnäset har för innevarande budgetår anvisats 4,00 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 fanns en reservation av 3,70 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att för nästa budgetår anvisas ett belopp av 2 500 000 kronor.

Föredraganden har biträtt styrelsens förslag.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anför fört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Byggande av bro vid Bergnäset* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

19:o) **Byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar.** Kungl. Maj:ts har (punkt 19, s. 36 och 37) föreslagit riksdagen att till Byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett formellt belopp av 100 kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en reservation av ca 2,83 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 2 500 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

20:o) **Vissa vägbyggnadsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 37) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Vissa vägbyggnadsarbeten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

21:o) **Markförvärv m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 37) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Markförvärv m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

22:o) **Marklösen m. m. för vissa vägbyggnadsföretag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 37) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Marklösen m. m. för vissa vägbyggnadsföretag* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

23:o) **Bidrag till städer och samhällen för tillhandahållande av mark m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 37 och 38) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till städer och samhällen för tillhandahållande av mark m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

24:o) **Bidrag till underhåll av vägar och gator.** Kungl. Maj:t har (punkt 24, s. 38 och 39) föreslagit riksdagen att till Bidrag till underhåll av vägar och gator för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 31 200 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Förevarande anslag är å gällande riksstat uppfört med 28,0 milj. kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 31 200 000 kronor.

Föredraganden har icke funnit anledning till erinran mot styrelsens förslag.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till underhåll av vägar och gator* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 31 200 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

25:o) **Bidrag till byggande av vägar och gator.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 39—41) föreslagit riksdagen att till Bidrag till byggande av vägar och gator för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 26,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en reservation av 27,8 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 50 000 000 kronor.

Styrelsen erinrar bl. a. om att enligt styrelsens i petita till 1952 års riksdag deklarerade uppfattning förevarande anslag borde successivt höjas, så att det för år 1956 uppginge till minst 70 milj. kronor, eller — om förhållandena det medgäve — snabbare för att inhämta trafikens för-

språng. Omräknat till 1952 års prisnivå motsvarar detta belopp ca 80 milj. kronor. Med hänsyn till det förutsebara behovet av bidrag under de närmaste åren och den redan nu påtagliga ökningen av byggnadsverksamheten inom fördelningsplanens ram har styrelsen emellertid nu funnit, att en snabbare ökning av anslaget är motiverad. Styrelsen anser sig likväl, i anslutning till vad som angivits i förenämnda petita till 1952 års riksdag, böra begränsa sitt medelsäskande till 50 milj. kronor.

Föredraganden har erinrat om att den nu aktuella anslagsberäkningen närmast avser kalenderåret 1954 samt anför vidare följande.

Fördelningsplanen för åren 1952 och 1953 har en total omslutning, räknat i statsbidragskostnader, av 110 milj. kronor, exkl. eventuella bidrag till marklösen. De för denna period tillgängliga bidragsmedlen, nämligen för budgetåret 1951/52 och 1952/53 anvisade anslag efter avdrag av vissa smärre, för särskilda ändamål reserverade belopp, uppgår till $(17,3 + 25,0) 42,3$ milj. kronor. Det återstående beräknade bidragsbehovet för de i gällande fördelningsplan upptagna arbetena utgör alltså $(110,0 - 42,3) 67,7$ milj. kronor. Vid upprättandet av nämnda fördelningsplan förelåg enligt uppgift dessutom ytterligare angelägenhetsprövade projekt till en sammanlagd statsbidragskostnad av ca 50 milj. kronor, vilka inte ansågs kunna inrymmas i planen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har under hand meddelat, att de arbeten, ingående i fördelningsplanen för åren 1950 och 1951, vilka städerna utfört före den 1 januari 1952, beräknas motsvara ett statsbidragsbelopp, som överstiger de för perioden anvisade bidragsmedlen med ca 6,2 milj. kronor. Styrelsen har räknat med att denna s. k. överdisponering av anslaget skall täckas i efterhand av anslagsmedel, som anvisas för följande år. Enligt av städerna i juli 1952 lämnade uppgifter skulle anläggningsverksamheten inom ramen för 1952—53 års fördelningsplan få en omslutning under år 1952 av ca 27 milj. kronor, räknat i statsbidragskostnader. Om det visar sig att denna omslutning uppnåtts, vilket för närvarande inte kan kontrolleras, skulle det innebära, att eftersläpningen av anslagstilldelningen i förhållande till bidragsbehovet för utförda arbeten vid ingången av 1953 ökat till $(6,2 + 27,0 - 17,3) 15,9$ milj. kronor.

De för budgetåret 1952/53 anvisade, för kalenderåret 1953 avsedda bidragsmedlen utgör 26 milj. kronor. För år 1954 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen begärt ett anslagsbelopp av 50 milj. kronor. Vid bifall härtill skulle de disponibla medlen för åren 1953 och 1954 uppgå till $(26 + 50) 76$ milj. kronor. Om denna summa minskas med det förut angivna eftersläpningsbeloppet av 15,9 milj. kronor, skulle för bidrag till nya arbeten under åren 1953 och 1954 återstå ca 60 milj. kronor, d. v. s. i genomsnitt 30 milj. kronor per år.

De bidragsberättigade arbeten, som utförts under år 1951, motsvarar enligt uppgift en bidragstilldelning av ca 17 milj. kronor. För tiden efter 1951 skulle enligt den redovisade kalkylen årsomslutningen höjas till 27 à 30 milj. kronor, innebärande en ökning i förhållande till 1951 med mellan 60 och 76 procent. Mot bakgrunden av den fördubbling av de stalliga väg-investeringarna, som ägt rum under 1952, anser jag att den nu ifrågasatta höjningen av bidragsanslaget bör godtagas.

I anslutning till vad chefen för socialdepartementet förut i dag vid anmälan av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. anfört angående avvecklingen av de statliga stenbeställningarna förutsätter jag att, om det härvid visar sig påkallat att vidtaga särskilda åtgärder för att befrämja en viss avsättning av gatsten till kommunerna, en viss mindre del av förevarande bidragsanslag får reserveras för bidrag till steninköp och stensättningsarbeten på för biltrafiken viktiga vägar och gator.

I de båda likalydande motionerna I: 224 och II: 336 samt i motionen II: 104 har, såvitt nu är i fråga, föreslagits viss minskning av förevarande anslag [jfr punkten 9:o)].

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 224 och II: 336 samt II: 104, i vad de avse förevarande anslag, till *Bidrag till byggande av vägar och gator* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

26:o) **Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 26, s. 41—43) föreslagit riksdagen att dels till Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 9 400 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock medgiva att under budgetåret 1953/54 statlig kreditgaranti må beviljas för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar intill ett totalbelopp av 2 000 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 9,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en reservation av 2,0 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om ett anslag av 9 400 000 kronor samt att bemyndigande lämnas att under budgetåret 1953/54 bevilja statlig kreditgaranti för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar intill ett totalbelopp av 2 000 000 kronor.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 42 och 43).

Föredraganden har biträtt styrelsens förslag.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lars Andersson*

och *Eliasson* (I: 70) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson* i Norrfors *m.fl.* (II: 106), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att statsbidrag för såväl byggande som underhåll av enskilda vägar skall utgå med 60 procent av kostnaden, samt att när byggande och underhåll av enskild väg, som allmänt trafikerats, skulle bli för de väghållnings-skyldiga särskilt betungande, detta bidrag må kunna utgå med upp till 90 procent av byggnads- och underhållskostnaden.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande torde få hänvisas till motionen II: 106.

Utskottet. Med anledning av det i de båda likalydande motionerna I: 70 och II: 106 framställda yrkandet vill utskottet erinra om att vid fjol-årets riksdag beslöts viss ändring av grunderna för statsbidrag till byggande och underhåll av enskilda vägar. De nya bestämmelserna, vilka trätt i kraft den 1 januari innevarande år, innebära i förhållande till tidigare gällande ordning en i vissa hänseenden betydelsefull utvidgning och förbättring av det statliga bidragssystemet. I avvaktan på närmare erfarenhet rörande verkningarna härav finner utskottet för sin del anledning icke föreligga att nu vidtaga någon ytterligare ändring av bidragsbestämmelserna, varför utskottet avstyrker bifall till förenämnda motioner.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning jämväl till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må

a) till *Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 9 400 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen;

b) medgiva, att under budgetåret 1953/54 statlig lånegaranti må beviljas för lån avseende inköp av vägenderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar intill ett totalbelopp av 2 000 000 kronor;

II. att motionerna I: 70 och II: 106 icke må bifallas av riksdagen.

27:o) **Bidrag till byggande av enskilda vägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 27, s. 43) föreslagit riksdagen att till Bidrag till byggande av enskilda vägar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 7 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till ifrågavarande ändamål ha för innevarande budgetår anvisats 6,5 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 fanns en reservation av 6,0 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 7 500 000 kronor.

I de likalydande motionerna I: 224 och II: 336 samt i motionen II: 104 har, såvitt nu är i fråga, yrkats att förevarande anslag måtte anvisas med 12 000 000 kronor [jfr punkten 9:o)].

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 224 och II: 336 samt II: 104, såvitt de avse förevarande anslag, till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

28:o) **Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 44) föreslagit riksdagen att till Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål ha för innevarande budgetår anvisats 800 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om en höjning av anslaget med 300 000 kronor för nästa budgetår.

Styrelsen framhåller, att utöver tidigare beviljade medel skulle under budgetåret 1952/53 erfordras ytterligare 32 000 kronor för att bidrag till samtliga bidragsberättigade kostnader för sådana säkerhetsanordningar till vilka bidrag redan sökts skulle kunna utbetalas. Bidragskostnaden för sådana ytterligare anordningar, som beräknas bli färdigställda år 1952 och för vilka statsbidrag komma att sökas före den 1 april 1953, uppskattas till sammanlagt ca 1 125 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för budgetåret 1953/54 skulle sålunda uppgå till 1 012 000 kronor, vilket belopp av styrelsen anses böra avrundas till 1 100 000 kronor.

Föredraganden har tillstyrkt styrelsens anslagsäskande.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

29:o) **Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 44 och 45) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

30:o) **Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 45 och 46) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

31:o) **Väg- och vattenbyggnadsverkets civilförsvar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 46 och 47) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Väg- och vattenbyggnadsverkets civilförsvar m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

32:o) **Avsättning till statens automobilskattemedelsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 47) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 9:o) anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Avsättning till statens automobilskattemedelsfond* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

33:o) **Bidrag till handelshamnar och farleder.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 47—49) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till handelshamnar och farleder* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 2 000 000 kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en reservation av 3 730 000 kronor å tidigare anvisade medel, varav 1 700 000 kronor å det för budgetåret 1951/52 anvisade anslaget till vissa västkusthamnar, vilket anslag sammanslagits med förevarande anslag.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om ett anslag av 5 000 000 kronor.

Styrelsen erinrar ånyo om att ett årligt statsbidragsanslag om minst 5 milj. kronor tidigare ansetts behövt för att tillgodose det investeringsbehov för handelshamnar, som i 1944 års hamnutrednings betänkande beräknats för tiden fram till år 1960. Med hänsyn till de prisstegringar, som ägt rum sedan utredningen avgav sitt betänkande, bör nämnda årsbelopp nu ökas med omkring en tredjedel.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget av 2 milj. kronor beräknas 1 milj. kronor komma att användas för fortsatt utbyggnad av vissa västkusthamnar. Till påbörjande av ett större hamnföretag i nedre Norrland har styrelsen förordat statsbidrag med 500 000 kronor. Resterande 500 000 kronor av anslaget beräknas komma att tagas i anspråk för tilläggsbidrag till andra pågående eller under det senaste budgetåret avslutade företag, för vilka kostnaderna huvudsakligen till följd av inträdda prisstegringar överstigit de ursprungligen beräknade.

Slutligen erinrar styrelsen om att genomförandet av det av styrelsen angivna, mycket aktuella ombyggnads- och utvidgningsprogrammet enligt styrelsens mening inte kan utan allvarliga olägenheter utsträckas över en längre tidrymd än 5 år. Härför erforderligt statsbidrag uppskattas till sammanlagt 25 milj. kronor, motsvarande i genomsnitt 5 milj. kronor per år.

Föredraganden har anfört följande.

Det betänkande, som år 1949 framlades av 1944 års hamnutredning, utgör i flera avseenden ett värdefullt underlag för den framtida hamnbyggnadspolitiken. I vad avser frågan om vilka ekonomiska insatser som staten behöver göra på detta område innehåller betänkandet emellertid inte några preciserade förslag. Kommittén synes ha utgått ifrån att utredningsarbetet i denna del skulle fullföljas av det statliga organ för hamnbyggnadspolitiken, som enligt kommitténs förslag skulle utbyggas på grundval av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnbyrå. Denna organisationsfråga är emellertid sedan 1951 föremål för förnyad utredning inom handelsdepartementet. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har med nuvarande personalorganisation på hamnbyrån visat sig endast i mycket ringa utsträckning kunna utföra något planläggningsarbete av det slag som nyss berörts. Härtill kommer emellertid att det allmänna ekonomiska läget och den därav betingade statliga budgetpolitiken under de senaste åren nödvändiggjort en sådan begränsning av bidragsanslaget till handelshamnar och farleder, att någon vidlyftigare planläggning av bidragsverksamheten knappast varit påkallad. De medel, som kunnat ställas till förfogande, har i allmänhet endast räckt till att understödja förbättringsarbeten i hamnar, som befunnit sig i ett mer eller mindre framskridet stadium av förfall, samt till att befrämja tillkomsten av vissa anläggningar, som ansetts angelägna ur försvarsberedskapssynpunkt. Såvitt nu kan bedömas torde det ej heller för den närmaste framtiden bli möjligt att i statsbudgeten bereda utrymme

för någon större ökning av den ordinarie bidragsverksamheten på förevarande område. Då emellertid vissa speciella bidragsfrågor f. n. föreligger, som kan behöva undersökas på ett mera ingående sätt, och då 1952 års riksdag uttalat önskemål om en översyn av principerna för statens medverkan vid om- och utbyggnaden av handelshamnar och farleder, kommer jag att i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att förordna en särskild utredningsman för att inom kommunikationsdepartementet biträda med en sådan undersökning. Denna utredning torde bl. a. få inriktas på att klarlägga vilka av de föreliggande och väntade, delvis mycket omfattande statsbidragsanspråken som vid en sträng ekonomisk prövning över huvud taget bör komma i fråga för statsunderstöd. Det kan som exempel nämnas att det i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens petita omnämnda hamnföretaget i nedre Norrland är kostnadsberäknat till 11 milj. kronor och att styrelsen tillstyrkt statsbidrag till detsamma med 5,25 milj. kronor. Vid bifall till styrelsens förslag skulle detta arbete komma att under flera år ställa krav på statsinkomsterna i en omfattning, som inte utan mycket starka skäl kan komma i fråga.

Vad angår anslagsberäkningen för nästa budgetår anser jag mig — med hänsyn bl. a. till medelsbehovet för att fullfölja de bidragsengagemang, som staten redan iklätt sig i fråga om västkusthamnarna och kajanläggningen i Vänersborg — böra tillstyrka en höjning av anslaget till 3 milj. kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sten m. fl.* (I: 71) och den andra inom andra kammaren av herr *Severin* i Gävle *m. fl.* (II: 103), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att till Bidrag till handelshamnar och farleder för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 103.

Utskottet. I sin petitaskrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angivit kostnaden för om- och utbyggnader av sådana handelshamnar för vilka statsbidrag ifrågasattes till ca 45 milj. kronor. Drygt hälften av detta belopp avser de redan påbörjade arbetena vid vissa västkusthamnar samt en planerad utbyggnad av Gävle hamn. Genomförandet av nu antydda program kan enligt styrelsens mening icke utan allvarliga olägenheter utsträckas över en längre tidrymd än fem år. Då härför erforderligt statsbidrag uppskattas till sammanlagt 25 milj. kronor, föreslår styrelsen att förevarande anslag för nästa budgetår anvisas med 5 milj. kronor, innebärande en anslagsförhöjning med 3 milj. kronor.

Föredraganden har för sin del givit uttryck åt den uppfattningen, att det för den närmaste framtiden icke torde bli möjligt att i statsbudgeten bereda utrymme för någon större ökning av den ordinarie bidragsverksamheten på förevarande område. I enlighet med det av 1952 års riksdag

uttalade önskemålet om en översyn av principerna för statens medverkan vid om- och utbyggnaden av handelshamnar och farleder avser emellertid föredraganden föreslå Kungl. Maj:t att tillkalla en särskild utredningsman med uppgift att inom kommunikationsdepartementet biträda med en sådan utredning. Denna utredning anses bl. a. böra inriktas på att klarlägga vilka av de föreliggande och väntade, delvis mycket omfattande statsbidragsanspråken som vid en sträng ekonomisk prövning över huvud taget kunna komma i fråga för statsunderstöd. Föredraganden erinrar härvidlag om att det förenämnda hamnföretaget i Gävle är kostnadsberäknat till 11 milj. kronor samt att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillstyrkt statsbidrag till detsamma med 5,25 milj. kronor. Vid bifall till styrelsens förslag skulle detta arbete komma att under flera år ställa krav på statsinkomsterna i en omfattning som enligt föredragandens mening icke utan mycket starka skäl kan komma i fråga. Med hänsyn bl. a. till medelsbehovet för att fullfölja de bidragsengagemang som staten redan iklätt sig beträffande västkusthamnarna och viss kajanläggning i Vänersborg har föredraganden emellertid ansett sig böra tillstyrka en höjning av förevarande anslag till 3 milj. kronor.

Gentemot Kungl. Maj:ts förslag ha i de båda likalydande motionerna I: 71 och II: 103 vissa erinringar framförts. Enligt motionärernas mening bör sålunda statsbidrag till utbyggnaden av Gävle hamn beviljas redan nu utan avvaktan på den av föredraganden berörda utredningen. Motionärerna ha därvid bl. a. gjort gällande, att riksintresset för denna utbyggnad vida överväger det rent lokala intresset, eftersom Gävle hamn till alldeles övervägande del betjänar ett av landets mest betydande industridistrikt, beläget utanför stadens jurisdiktionsområde inom Dalarnas och Gästriklands bergslag. Vidare har framhållits, att hamnföretagets finansiering icke synes vara möjlig enbart genom stadens egna resurser. Med hänsyn till det nuvarande statsfinansiella läget ha motionärerna dock inskränkt sig till att för nästa budgetår föreslå en uppräknig av förevarande anslag med 500 000 kronor. Motionärerna ha därvid förutsatt, att för nu berörda ändamål ett lika stort belopp skulle få tas i anspråk av de för innevarande budgetår anvisade medlen.

Utskottet, som varit i tillfälle att inhämta ytterligare upplysningar i detta ärende, finner de av motionärerna anförda synpunkterna vara förtjänta av uppmärksamhet. Obestriddigen är det här fråga om ett av näringspolitiska skäl starkt motiverat företag, vars fullföljande icke kan betraktas som enbart en rent lokal angelägenhet. Härvidlag må icke minst beaktas, att statsmakterna genom speciella åtgärder beträffande byggnadstillståndsgivningen ansett sig böra medverka till att en produktionsökning med därav följande intensifiering av utrikeshandeln kommer till stånd inom det uppland som Gävle hamn främst betjänar. Det skulle där-

för ha varit önskvärt, om för hamnutbyggnaden äskade bidragsmedel kunnat ställas till stadens förfogande. Säsom föredraganden framhållit skulle emellertid vid bifall till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens i ämnet gjorda framställning mycket betydande finansiella krav komma att ställas på statsverket under en lång följd av år. Utskottet vill vidare erinra om att även inom andra delar av vårt land omfattande behov av statsbidrag för nu ifrågavarande ändamål föreligga. Det synes därför utskottet tveksamt, huruvida staten bör ekonomiskt engagera sig i ett företag av denna storlek, innan ett klarläggande skett beträffande bl. a. den inbördes angelägenheten av de olika projekt som äro aktuella på förevarande område. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till ovannämnda motioner. Utskottet vill emellertid understryka vikten av att den förebådade utredningen av hithörande spörsmål bedrivs med största skyndsamhet, så att inom kort mera säkra utgångspunkter kunna erhållas för en bedömning av omfattningen av statens medverkan vid om- och utbyggnaden av handelshamnar och farleder.

Under åberopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 71 och II: 103, till *Bidrag till handelshamnar och farleder* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

34:o) **Statliga farledsarbeten.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 49 och 50) föreslagit riksdagen att till Statliga farledsarbeten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 800 000 kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en behållning av 62 300 kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om ett anslag av 3 500 000 kronor enligt följande beräkning.

Slutförande av företagen Hamburgsund—Hornö ränna, ingående i inomskärsfarleden i Bohuslän	1 100 000
Påbörjande av Sannäskanalen, ingående i inomskärsfarleden i Bohuslän	1 500 000
Påbörjande av förbättringsarbeten i farleden genom Malö strömmar i Bohuslän	900 000
	3 500 000

Föredraganden framhåller att medelsanvisningen för nästa budgetår till farledsarbetena på sträckan Hamburgsund—Hornö ränna enligt inhäm-

tade upplysningar kan begränsas till 600 000 kronor utan hinder för ett rationellt bedrivande av arbetena i fråga. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens övriga förslag förklarar sig föredraganden icke beredd att tillstyrka.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statliga farledsarbeten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

35:o) **Byggande av fiskehamnar.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 51 och 52) föreslagit riksdagen att till Byggande av fiskehamnar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 1,5 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en behållning av ca 1,4 milj. kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 5 000 000 kronor för nästa budgetår.

Efter att ha erinrat om den av 1944 års fiskehamnsutredning framlagda femårsplanen, enligt vilken det totala anslagsbehovet för budgetåren 1948/49—1952/53 beräknades till 25,5 milj. kronor, framhåller styrelsen, att medelsanvisningen för nämnda period endast uppgått till 6 milj. kronor, trots att kostnaderna under loppet av de fem åren stigit med omkring en tredjedel. Härutöver har emellertid från anslaget till Arbetsmarknadens reglering anvisats sammanlagt 800 000 kronor för vissa i planen ingående byggnadsprojekt i Norrbottens samt Göteborgs och Bohus län, vilka utförts såsom beredskapsarbeten. Den eftersläpning i det tidigare planerade fiskehamnsbyggandet, som sålunda uppkommit, har speciellt på västkusten medfört bl. a., att sådana hamnar, där erforderliga bryggor utförts som träkonstruktioner för 15 å 20 år sedan, nu i vissa fall helt saknar tillförlitliga förtöjningsmöjligheter för fiskebåtarna. På andra platser i länet, där fiskehamnsutredningen förordat nyanläggning eller utbyggnad av redan befintliga hamnar, är den nuvarande situationen för fiskarna synnerligen allvarsam, då de i många fall endast har tillgång till mycket provisoriska skydds- och förtöjningsanordningar för sina relativt sett mycket dyrbara båtar. I vissa hamnar har även fisketonnaget ökat på ett sätt, som inte kunde förutses vid ingången av nämnda femårsperiod.

Storleksordningen av på längre sikt erforderlig statsbidragstilldelning på detta område kan enligt styrelsen uppskattas till ca 5 milj. kronor per år vid 1947 års löne- och prisnivå. Styrelsen föreslår, att en sådan långsiktig statlig investering principiellt beslutas och att för budgetåret 1953/54 anvisas ett anslag av 5 000 000 kronor.

Föredraganden förklarar sig av statsfinansiella skäl nödgad att, ehuru den takt i vilken arbetet med fiskehamnarnas upprustning f. n. bedrivs knappast kan anses fullt tillfredsställande, föreslå en begränsning av det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen äskade beloppet till 2 000 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hällgren m. fl.* (I: 29) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson i Torp m. fl.* (II: 68), i vilka hemställts, att riksdagen till byggande av fiskehamnar för budgetåret 1953/54 måtte anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Spetz och Hansson* (I: 30) och den andra inom andra kammaren av herr *Utbult m. fl.* (II: 42), i vilka likaledes hemställts, att riksdagen måtte besluta att till förenämnda ändamål för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor;

dels en inom första kammaren av herrar *Karl Persson och Gustaf Elofsson* väckt motion (I: 225), vari hemställts, att riksdagen må för byggande av fiskehamnar under förevarande punkt anslå ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Staxäng och Carlsson i Bakeröd* väckt motion (II: 334), vari hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1953/54 under förevarande punkt besluta anslå ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden torde få hänvisas till motionerna II: 68, II: 42, I: 225 och II: 334.

Utskottet. Medelsbehovet för nästa budgetår under anslaget till byggande av fiskehamnar har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppskattats till 5 milj. kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en uppräkning med 3,5 milj. kronor. Av statsfinansiella skäl har emellertid föredraganden ansett sig böra föreslå en begränsning av det av styrelsen äskade anslagsbeloppet till 2 milj. kronor.

Motionsledes ha framförts yrkanden om ytterligare förstärkning av förevarande anslag. I motionen I: 225 har sålunda i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag hemställts, att riksdagen för ändamålet måtte anvisa 5 milj. kronor, medan i motionerna I: 29 och II: 68, I: 30 och II: 42 samt II: 334 gjorts framställning om ett till 3 milj. kronor förhöjt anslagsbelopp.

Utskottet är för sin del väl medvetet om att det med hänsyn till föreliggande behov kunde vara motiverat med en starkare intensifiering av pågående upprustningsarbete i fråga om landets fiskehamnar än Kungl.

Maj:ts förslag medger. Såsom föredraganden framhållit torde detta dock icke vara möjligt av statsfinansiella skäl. Utskottet anser sig därför icke kunna biträda de i förenämnda motioner framställda yrkandena utan tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 29 och II: 68, I: 30 och II: 42, I: 225 samt II: 334, till *Byggande av fiskehamnar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

36:o) **Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 52) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

37:o) **Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 53) föreslagit riksdagen att till Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 500 000 kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en behållning av 353 000 kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om ett anslag av 1 000 000 kronor.

Styrelsen erinrar om att några medel under ifrågavarande anslag till följd av under världskriget rådande förhållanden inte anvisades under flera år samt att en väsentlig nedskärning av anslaget därefter gjorts i förhållande till före kriget anvisade medel. Efter att ha gjort en jämförelse mellan förevarande anslag och det under IX huvudtiteln anvisade, mot automobilskattemedlen avräknade anslaget till *Gottgörelse till fiskerinäringen* för av dess utövare erlagd bensinskatt ifrågasätter styrelsen om dessa anslag äro riktigt avvägda mot varandra med hänsyn till förbrukningen av bensin för fiskebåtar och andra båtar.

Föredraganden anser sig, med hänsyn till nödvändigheten av att i rådande ekonomiska läge begränsa investeringsutgifterna till de ur rent samhällelig synpunkt viktigaste behoven icke kunna tillstyrka förslaget om höjning av anslaget och föreslår att detsamma uppföres med ett oförändrat belopp av 500 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

38:o) Reparation och ombyggnad av Falsterbokanalen. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 54) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reparation och ombyggnad av Falsterbokanalen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

39:o) Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp. Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 54—57) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 13,0 milj. kronor. Vid utgången av budgetåret 1951/52 förelåg en behållning av 16,4 miljoner kronor å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 25 000 000 kronor för nästa budgetår. Beträffande den närmare innebörden av styrelsens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 55—57).

Arbetsmarknadsstyrelsen har avgivit yttrande över väg- och vattenbyggnadsstyrelsens framställning (s. 57).

Föredraganden har anfört följande.

Den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lämnade redogörelsen, som avser situationen sådan den bedömdes i augusti förra året, ger vid handen att en avsevärd höjning av förevarande anslag är nödvändig, om nu tillämpade principer för bidragsverksamheten skall kunna fullföljas. Härtill kommer att det ändrade läget på arbetsmarknaden, enligt vad jag inhämtat, under den gångna hösten lett till en viss, i styrelsens beräkning ej förutsedd ökning av anläggningsverksamheten inom landskommunerna, varigenom behovet av ökade bidragsmedel ytterligare vuxit. Med hänsyn till det rådande statsfinansiella läget nödgas jag emellertid föreslå att anslaget för nästa budgetår begränsas till ett belopp av 20 milj. kronor. Inom ramen för detta anslag torde bidrag få beviljas på sådant sätt, att den i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skrivelse omförmälda väntetiden mellan påbörjandetillstånd och bidragsbeslut i minsta möjliga mån ytterligare förlänges. Frågan om vilka åtgärder som bör vidtagas för att på längre sikt åstadkomma balans mellan bidragsmedel och bidragsbehov torde få upptagas till behandling i samband med prövningen av de förslag, som framtagts av 1946 års vatten- och avloppssakkunniga.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *Holmberg* väckt motion (II: 43), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att till *Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kronor.

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Såsom av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens petitaskrivelse och arbetsmarknadsstyrelsens däröver avgivna remissutlåtande framgår, har statens bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp under senare år varit alltför knappt i förhållande till föreliggande behov, vilket medfört olägenheter i skilda avseenden. Ehuru Kungl. Maj:ts förslag innebär en uppräknig av förevarande anslag med icke mindre än 7 milj. kronor, skulle därför en ytterligare medelsförstärkning för nästa budgetår vara i och för sig motiverad. I likhet med föredraganden anser sig emellertid utskottet av statsfinansiella skäl böra tillstyrka att anslaget uppföres med ett belopp av 20 milj. kronor, varav följer att utskottet icke kan biträda det i motionen II: 43 framförda yrkandet. Samtidigt önskar emellertid utskottet understryka angelägenheten av att ställning snarast tages till det av 1946 års vatten- och avloppssakkunniga framlagda förslaget, varvid främst bör eftersträvas att få till stånd en bättre överensstämmelse mellan tidpunkterna för meddelande av påbörjandetillstånd och bidragsbeslut.

Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 43, till *Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kronor.

Vägtrafikväsendet.

40:o) **Statens bilinspektion: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 58 och 59) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bilinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens bilinspektion: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 813 600 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 1 524 800 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om en höjning av anslaget med 308 600 kronor för nästa budgetår.

Kungl. Maj:ts förslag innebär att anslaget höjes med 267 600 kronor för automatiska utgiftsstegringar, vartill kommer ytterligare 11 200 kronor såsom följd av fjolårets beslutade löne regleringar samt 10 000 kronor till påbörjad utbildningsverksamhet för blivande bilinspektörer.

I enlighet härmed uppföres anslaget med (1 524 800 + 267 600 + 11 200 + 10 000) 1 813 600 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens bilinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	596 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	585 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	631 300
	Summa kronor 1 813 600

b) till *Statens bilinspektion: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 813 600 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

41:o) **Statens bilinspektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 59 och 60), som innebär anslagshöjning med 151 000 kronor för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bilinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 567 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

42:o) **Statens bilinspektion: Utrustning.** Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 60 och 61) föreslagit riksdagen att till Statens bilinspektion: Utrustning för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt, att för engångsanskaffning av viss utrustning för statens bilinspektion måtte anvisas ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Styrelsen erinrar om att den ur trafiksäkerhetssynpunkt synnerligen betydelsefulla kontroll över motorfordonen, som bilinspektionen bedriver, fortfarande på de flesta håll sker under mycket primitiva förhållanden. För att åstadkomma en lämpligare lokalisering inom de olika stations- och mottagningsorterna av bilinspektionerna och skapa drägliga arbetsförhål-

landen för bilinspektörerna avser styrelsen att närmare utreda frågan om bilinspektionens lokaler och dessas utrustning. Behov föreligger emellertid redan nu av viss utrustning, såsom domkrafter, ljusmätningssinstrument, bromsprovare, bättre verktyg m. m. då allvarliga bristfälligheter hos fordonen ofta kan påvisas först med hjälp av dylika hjälpmedel.

Departementschefen, som icke vill motsätta sig att ett särskilt anslag för ifrågakvarande ändamål anvisas för nästa budgetår, anser detsamma dock kunna begränsas till hälften av det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen begärda beloppet.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bilinspektion: Utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

43:o) **Registrering av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 61), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Registrering av motorfordon* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

44:o) **Bidrag till vissa kommunikationsändamål.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 62 och 63), som innebär anslagshöjning med 50 000 kronor för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa kommunikationsändamål* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

45:o) **Statens biltrafiknämnd: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, s. 63 och 64) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens biltrafiknämnd: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 291 800 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 228 000 kronor.

Statens biltrafiknämnd har hemställt om en anslagshöjning med 64 900 kronor för nästa budgetår.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 20 200 kronor till en alltjämt erforderlig förste byråsekreterarebefattning i Cg 27, vartill

kommer automatiska utgiftsstegringar med 40 500 kronor och slutligen en ytterligare ökning med 3 100 kronor till följd av fjolårets beslutade löneregleringar för viss del av nämndens personal.

I enlighet härmed uppföres anslaget med (228 000 + 20 200 + 40 500 + 3 100) 291 800 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	27 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	20 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	150 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	93 300
	Summa kronor 291 800

b) till *Statens biltrafiknämnd*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 291 800 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

46:o) **Statens biltrafiknämnd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 64 och 65), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 7 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens biltrafiknämnd: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 41 500 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

47:o) **Undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 65 och 66), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 157 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

48:o) **Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 66 och 67), vilket innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 300 000 kronor, att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Under förevarande samlingsrubrik har *departementschefen* inledningsvis anfört följande.

Innan jag går in på beräkningen av anslagen till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får jag redogöra för vissa förändringar av anslagsteknisk natur, som jag ansett böra genomföras i fråga om dessa anslag. I överensstämmelse med institutets förslag har den nuvarande indelningen av institutets anslag i huvudgrupperna »Verksamheten i allmänhet» och »Särskilda undersökningar» avskaffats. Vidare har anslaget Geofysiska undersökningar i Riksgränsen uppdelats mellan anslagen Observatörer och Underhåll i stationer m. m. Anslaget Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko har överflyttats till VIII huvudtiteln och sammanslagits med anslaget Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland. Anslagsrubriken Undersökningar inom hydrologiska byrån har ändrats till Uppdragsverksamhet. Avsikten härmed är att anslaget skall kunna användas även för de motsvarande undersökningar inom meteorologiska byrån, för vilka institutet begärt särskilda anslagsmedel för nästa budgetår. Med dessa förändringar och med en viss omgruppering av anslagen skulle förteckningen över institutets anslag få följande utseende.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut:

1. Avlöningar, *förslagsanslag*,
2. Undervisning,
3. Omkostnader, *förslagsanslag*,
4. Observatörer,
5. Telegramkostnader m. m., *förslagsanslag*,
6. Underhåll av stationer m. m., *reservationsanslag*,
7. Uppdragsverksamhet, *förslagsanslag*,
8. Väderlekstjänst för luftfarten, *förslagsanslag*,
9. Aerologiska stationer, *förslagsanslag*,
10. Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland, *förslagsanslag*.

49:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 49, s. 68--70) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54, dels ock till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 256 200 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 1 822 600 kronor.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har hemställt, att anslaget för nästa budgetår höjes med 407 800 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagsökning med 6 100 kronor för anställande av ytterligare ett biträde på meteorologiska byrån, vartill kommer automatiska utgiftsökningar med 362 500 kronor samt utgiftsstegringar om 65 000 kronor till följd av under fjolåret beslutade lönerögringar för viss del av institutets personal.

I enlighet härmed uppföres anslaget med (1 822 600 + 6 100 + 362 500 + 65 000) 2 256 200 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Spetz* (I: 323) och den andra inom andra kammaren av herr *Utbult m. fl.* (II: 326), i vilka hemställts, att riksdagen måtte för upprätthållande året om av en väderleksrapport i radio kl. 06.30 bevilja Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut ett ytterligare anslag på 10 488 kronor utöver i statsverkspropositionen upptagen summa;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.* väckt motion (II: 182), vari likaledes hemställts, att riksdagen vid behandlingen av förslagsanslaget till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar för budgetåret 1953/54 måtte besluta erforderliga åtgärder för möjliggörande av utsändande i radio av väderleksutsikterna för sjödistrikt under hela året utan inskränkning.

Beträffande de skäl motionärerna anført till stöd för sina yrkanden torde få hänvisas till motionerna II: 326 och II: 182.

Utskottet. Såsom av statsverkspropositionen framgår, ha vissa förändringar av redovisningsteknisk natur vidtagits beträffande de anslag som sammanhänga med den av Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut bedrivna verksamheten. Utskottet finner för sin del denna nya anslagsuppställning ändamålsenlig och har sålunda intet att erinra mot att medelsanvisningen för nu ifrågavarande ändamål i fortsättningen sker enligt de av departementschefen förordade principerna.

Vad institutets avlöningsanslag nu närmast beträffar har departementschefen ansett sig böra biträda institutets förslag om förstärkning av den centrala personalorganisationen endast så till vida, att departementschefen tillstyrkt att medel beräknas för anställande av ytterligare ett biträde i reglerad befordringsgång. I de båda likalydande motionerna I: 323 och II: 326 samt i motionen II: 182 har emellertid föreslagits, att på institutets personalförteckning uppföres jämväl en tjänst såsom meteorologassis-

tent i Ce 16, varigenom förutsättningar skulle skapas för utsändande av den tidiga väderleksrapporten i radio under hela året. Framställningen har motiverats med det behov av denna rapport som föreligger för sjöfartens och fiskerinäringens vidkommande.

Utskottet finner för sin del de av motionärerna åberopade skälen övertygande och tillstyrker sålunda, att institutets personalorganisation fr. o. m. nästa budgetår förstärkes med ifrågavarande tjänst. Härför erforderliga medel uppgå till i runt tal 10 500 kronor, vilket belopp torde böra fördelas med 6 900 kronor på anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal och med 3 600 kronor på anslagsposten till rörligt tillägg.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 323 och II: 326 samt II: 182,

a) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	460 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 041 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	765 500
Summa kronor	2 266 700

b) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 266 700 kronor.

50:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 70 och 71), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 10 200 kronor.

51:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 71 och 72), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 21 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 139 500 kronor.

52:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Observatörer.** Kungl. Maj:t har (punkt 52, s. 72—74) föreslagit riksdagen att till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Observatörer för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 610 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 522 200 kronor.

Institutet har hemställt att anslaget för nästa budgetår höjes med 95 300 kronor.

Beträffande den närmare innebörden av institutets framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 72 och 73).

Departementschefen anser sig icke kunna biträda av institutet framlagt förslag om medel till utökade vattenståndsobservationer samt specialobservationer för snö- och nederbördsundersökningar, medan däremot ökningarna föreslås av posten till specialobservationer för isundersökningar med 6 000 kronor och för utbildning av observatörer med 500 kronor. Slutligen tillstyrkes arvodeshöjning för heltidsanställda timobservatörer och vissa deltidsanställda observatörer med 28 000 kronor resp. 49 000 kronor, vartill kommer överflyttning av viss arvodeskostnad från anslaget Geofysiska undersökningar i Riksgränsen med 4 300 kronor. I enlighet härmed uppföres anslaget med (522 200 + 6 000 + 500 + 28 000 + 49 000 + 4 300) 610 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Observatörer* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 610 000 kronor.

53:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Telegramkostnader m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 74 och 75), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 94 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Telegramkostnader m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 674 400 kronor.

54:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av stationer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 75 och 76), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 32 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av stationer m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 72 400 kronor.

55:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 76—78) föreslagit riksdagen att till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 527 000 kronor.

Förevarande anslag är avsett att innefatta dels det nuvarande anslaget till Undersökningar inom hydrologiska byrån och dels ett nytt av institutet begärt anslag till Särskilda undersökningar inom meteorologiska byrån. I båda fallen är det fråga om uppdragsverksamhet, vars kostnader täckes av på riksstatens inkomstsida redovisade ersättningar från institutets uppdragsgivare.

Förstnämnda anslag är å gällande riksstat uppfört med 391 000 kronor.

Institutet har hemställt om en höjning för nästa budgetår med 137 100 kronor av anslaget till förevarande ändamål. Beträffande den närmare innebörden av institutets framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 77 och 78).

Departementschefen har icke funnit anledning till annan erinran mot institutets beräkning av medelsbehovet än att den av institutet upptagna frågan om särskild ersättning till tjänstemän, som bestrider beredskaps-tjänst för vattenkraftkontroll, bör upptagas till prövning i annat sammanhang.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 527 000 kronor.

56:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 78—80), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 167 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väderlekstjänsten för luftfarten uppföra ytterligare två kontorsbiträdestjänster i Ca 8;

b) godkänna följande stat för väderlekstjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*... 15 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* 580 400

3. Rörligt tillägg, förslagsvis	291 900
Omkostnader, förslagsvis	39 000
	Summa kronor 926 600

c) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 926 600 kronor.

57:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Aerologiska stationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 80 och 81), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 97 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Aerologiska stationer* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 558 400 kronor.

58:o) **Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 81 och 82), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 53 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 670 000 kronor.

Byggnadsväsendet.

59:o) **Byggnadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 83—89) föreslagit riksdagen att dels i personalförteckningen för byggnadsstyrelsen uppföra ytterligare 10 kontorsbiträdestjänster i Ca 8, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Byggnadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 530 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 1 895 300 kronor.

Byggnadsstyrelsen har hemställt om en anslagshöjning för nästa budgetår med 593 800 kronor, varvid styrelsen på grundval av uppgift under hand från kommunikationsdepartementet utgått från att de omorganisationsfrågor, som behandlats av kommittén för stadsplaneväsendets omorganisation (SOU 1950: 45) och 1947 års byggnadsstyrelseutredning (SOU 1952: 35), icke kommer att föranleda några förslag till 1953 års riksdag.

I särskild skrivelse den 4 november 1952 har styrelsen hemställt om anvisande av 94 400 kronor för nästa budgetår till rådgivningsverksamhet beträffande översiktlig planläggning.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 83—86).

Över styrelsens framställning har yttrande avgivits av statskontoret (s. 86 och 87).

Departementschefen har anfört följande.

De organisationsförslag rörande byggnadsstyrelsen och länsarkitektorganisationen, som framlagts av kommittén för stadsplaneväsendets organisation och byggnadsstyrelseutredningen, bör lämpligen prövas i ett sammanhang. Byggnadsstyrelseutredningens betänkande är för närvarande föremål för remissbehandling. Beredningen av detta ärende synes inte kunna slutföras inom sådan tid, att några på betänkandet grundade förslag kan framläggas för 1953 års riksdag. Innan jag tagit slutlig ställning till dessa kommittéförslag, anser jag mig inte böra medverka till några förändringar av permanent natur i fråga om byggnadsstyrelsens organisation. Jag är således inte för närvarande beredd att tillstyrka styrelsens framställning om inrättande av vissa nya tjänster på stadsplanebyrån och av ett särskilt, till styrelsen knutet tekniskt råd. Däremot vill jag inte motsätta mig styrelsens förslag, att för provisorisk förstärkning under nästa budgetår av arbetskrafterna på intendentsbyrån inräknas ett belopp av 65 000 kronor i icke-ordinarieposten under Byggnadsstyrelsens verksamhet i allmänhet. Vad styrelsen anfört om behovet av viss rådgivande verksamhet i fråga om översiktlig planläggning synes mig värt beaktande. Jag anser emellertid att man på detta område först bör pröva sig fram med en mindre omfattande organisation än vad styrelsen tänkt sig. Jag vill för min del föreslå, att för detta ändamål i icke-ordinarieposten inräknas ett belopp av 40 000 kronor för anställande av tillfällig personal och anlåtande av utomstående expertis.

Styrelsens förslag om uppförande av ytterligare 10 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 på personalförteckningen har inte givit mig anledning till erinran. Som följd härav bör styrelsens avlöningsanslag ökas med ca 63 200 kronor och motsvarande minskning göras i den av Kungl. Maj:t fastställda staten för personal, som avlönas av byggnadsmedel.

Utöver den i styrelsens framställning anmälda automatiska utgiftsökningen av sammanlagt (35 600 + 305 400) 341 000 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. samt omräkning av det rörliga tillägget bör anslaget höjas med ytterligare 125 100 kronor till följd av de lönereregleringar för viss del av styrelsens personal, som beslutats i enlighet med propositionerna 1952: 241 och 1952: 245.

I överensstämmelse härmed uppföres anslaget med (1 895 300 + 65 000 + 40 000 + 63 200 + 341 000 + 125 100) 2 529 600 kronor eller avrundat 2 530 000 kronor.

Utskottet. I likhet med departementschefen är utskottet av den uppfattningen, att några förändringar av permanent natur i fråga om byggnadsstyrelsens organisation icke böra ske, innan ställning kunnat tagas till de

i hithörande spörsmål nyligen avgivna kommittébetänkandena. Mot departementschefens beräkning av medelsbehovet under styrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår har utskottet intet att erinra, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må

- a) i personalförteckningen för byggnadsstyrelsen uppföra ytterligare 10 kontorsbiträdestjänster i Ca 8;
- b) godkänna följande avlöningsstat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Byggnadsstyrelsens verksamhet i allmänhet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	861 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	609 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	723 500
	Säger kronor 2 195 000

Statens bränslekontrollerande verksamhet.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	124 900
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	66 100
	Säger kronor 191 000

Byggnadsstyrelsens värmeledningspersonal.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	39 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	58 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	46 400
	Säger kronor 144 000
	Summa kronor 2 530 000

c) till *Byggnadsstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 530 000 kronor.

60:o) **Byggnadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 89 och 90), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 33 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Byggnadsstyrelsen*: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 242 700 kronor.

61:o) **Länsarkitektorganisationen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 61, s. 90 och 91) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsarkitektorganisationen uppföra

ytterligare 9 kontorsbiträdestjänster i Ca 8, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsarkitektsorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Länsarkitektsorganisationen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 353 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 2 694 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om en anslagshöjning med 348 400 kronor.

Departementschefen har anfört följande.

Byggnadsstyrelsens förslag under denna punkt föranleder ingen erinran från min sida. Utöver det av styrelsen beräknade ökningsbeloppet av 348 400 kronor behöver emellertid anslaget höjas med ytterligare 260 600 kronor till följd av de löneregleringar för viss del av länsarkitektsorganisationens personal, som beslutats i enlighet med propositionerna 1952: 241 och 1952: 245. Dessa löneregleringar avser bl. a. 20 extra ordinarie ingenjörer, vilka avlönas från den i länsarkitektsorganisationens avlöningsstat uppförda posten till avlöningar till biträdande ingenjörer och arkitekter m. fl. Inom ramen för nämnda anslagspost finnes emellertid också anställda vissa tekniker med placering såsom extra tjänstemän. Från byggnadsstyrelsens sida har under hand framförts önskemål om en lönereglering för dessa tjänstemän i överensstämmelse med vad som skett i fråga om motsvarande extra ordinarie befattningshavare. Denna fråga har ännu inte hunnit slutbehandlas. I avvaktan på en närmare prövning härav synes i anslaget böra inräknas ett preliminärt belopp av 50 000 kronor för ändamålet.

I överensstämmelse härmed uppföres anslaget med (2 694 000 + 348 400 + 260 600 + 50 000) 3 353 000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsarkitektsorganisationen uppföra ytterligare 9 kontorsbiträdestjänster i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsarkitektsorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	577 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 006 300
3. Avlöningar till biträdande ingenjörer och arkitekter m. fl., <i>förslagsvis</i>	891 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	878 600
	<hr/>
	Summa kronor 3 353 000

c) till *Länsarkitektorganisationen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 353 000 kronor.

62:o) **Länsarkitektorganisationen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 91 och 92) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Länsarkitektorganisationen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 419 000 kronor.

63:o) **Bidrag till upprättande av byggnadsplaner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 92) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till upprättande av byggnadsplaner m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

64:o) **Bidrag till upprättande av generalplaner och regionplaner.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 92) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till upprättande av generalplaner och regionplaner* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

65:o) **Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden.** Kungl. Maj:t har (punkt 65, s. 93) föreslagit riksdagen att till *Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

Anslaget, som anvisades första gången av 1952 års riksdag, är för innevarande budgetår uppfört med 500 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har föreslagit en anslagshöjning med 300 000 kronor för nästa budgetår.

Departementschefen, som biträder byggnadsstyrelsens förslag, framhåller att anslaget jämväl torde få användas för täckande av sådana kostnader för särskilt anlidade sakkunniga, som omnämns i det av strandutredningen avgivna betänkanudet med förslag till ny strandlag (SOU 1951: 40, s. 141).

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

66:o) **Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 66, s. 93 och 94) föreslagit riksdagen att till Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

Till förenämnda ändamål har för innevarande budgetår anvisats 50 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om ett anslag av 150 000 kronor.

Departementschefen, som meddelar att styrelsen i skrivelse den 7 november 1952 hemställt om anvisande av särskilda investeringsanslag om 75 000 resp. 125 000 kronor för utredning av byggnadsfrågorna för den planerade lärarhögskolan i Stockholm samt för konstfackskolan, har efter samråd med chefen för ecklesiastikdepartementet ansett sig böra förorda, att detta medelsbehov tillgodoses genom att det av styrelsen beräknade beloppet av 150 000 kronor höjes med ytterligare 200 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker således, att under förevarande anslag särskilda medel beräknas för utredning av byggnadsfrågorna för den planerade lärarhögskolan och konstfackskolan. Därmed har utskottet dock icke tagit ställning till det alltjämt svävande spørsmålet om nämnda lärarhögskolas förläggning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

Tekniska institut.

67:o) **Statens väginstitut.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 95—97) föreslagit riksdagen att dels godkänna av föredraganden förordad stat för statens väginstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens väginstitut för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 624 800 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 520 800 kronor.

Direktionen för statens väginstitut har hemställt om en höjning av anslaget med 131 200 kronor för nästa budgetår. Beträffande den närmare

innebörden av direktionens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 95 och 96).

Kungl. Maj:ts förslag innebär i fråga om avlöningsstaten under Institutets verksamhet i allmänhet höjning till följd av automatiska utgiftsstegringar om ca 65 800 kronor och uppräknings av icke-ordinarieposten med 4 000 kronor. Beträffande avlöningsstaten under Institutets verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning föreslås en nettoökning med 34 100 kronor, avseende bl. a. överföring av två arvdestjänster till extra ordinarie stat. Härtill kommer en ökning av anslaget med 27 100 kronor som följd av fjolårets beslutade lönerogleringar för viss del av institutets personal.

Beträffande omkostnadsstaten föreslås höjning av expensposten med 3 500 kronor samt ökning av posterna till publikationstryck och övriga utgifter med 1 000 resp. 6 000 kronor.

Slutligen föreslås att, eftersom utgifterna under anslagsposterna för institutets verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning skall täckas av ersättningar från uppdragsgivare och de av departementschefen tillstyrkta ökningarna av nämnda poster uppgå till 37 500 kronor, inkomstposten Särskilda uppbördsmedel: Ersättningar för tillfälliga uppdrag m. m. uppräknas med samma belopp.

Utskottet. Med tillstyrkande av *Kungl. Maj:ts* förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för statens väginstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Stat.

Avlöningar.

Statens väginstituts verksamhet i allmänhet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	138 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	212 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	182 600
	<hr/>
Säger kronor	533 300

Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	223 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	117 000
	<hr/>
Säger kronor	340 000
Säger för avlöningar kronor	873 300

Omkostnader.

1. Statens väginstituts verksamhet i allmänhet, <i>förslagsvis</i>	124 000
2. Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning, <i>förslagsvis</i>	100 000
	<hr/>
Säger för omkostnader kronor	224 000
Summa kronor	1 097 300

Särskilda uppbördsmedel.

1. Ersättningar för materialkontroll m. m.	2 000
2. Ersättningar för tillfälliga uppdrag m. m.	470 500
	<hr/>
Säger kronor	472 500
Nettoutgift kronor	624 800

b) till *Statens väginstitut* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 624 800 kronor, att avräknas mot automobilskatte- medlen.

68:o) **Förnyelse av statens väginstituts verkstadsutrustning.** Kungl. Maj:t har (punkt 68, s. 97 och 98), föreslagit riksdagen att till Förnyelse av statens väginstituts verkstadsutrustning för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor, att avräknas mot automobilskatte- medlen.

Senast anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 64 000 kronor för detta ändamål. Med hänsyn till inträdd förslitning av maskin- parken samt till behovet av mera tidsenliga och arbetsbesparande maskiner uppgjorde institutet år 1951 en plan för successiv ersättningsanskaffning av utrustningen under 15 år framåt. Återanskaffningskostnaden beräknades till sammanlagt 221 000 kronor. För att tillgodose de mest trängande för- nyelsebehoven bör enligt *direktionens* mening för budgetåret 1953/54 an- visas ett belopp av 40 000 kronor.

Föredraganden har tillstyrkt att ett belopp av 25 000 kronor anvisas för nästa budgetår.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer ut- skottet,

att riksdagen må till *Förnyelse av statens väginstituts verk- stadsutrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservations- anslag av 25 000 kronor, att avräknas mot automobilskatte- medlen.

69:o) **Statens geotekniska institut: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 69, s. 98 och 99) föreslagit riksdagen att dels godkänna av föredraganden förordad avlöningsstat för statens geotekniska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens geotekniska institut: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 631 000 kronor.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 497 800 kronor.

Direktionen för statens geotekniska institut har för nästa budgetår hemställt om en höjning av anslaget med 112 200 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av anslaget med 112 200 kronor i enlighet med direktionens förslag och huvudsakligen avseende uppräknig av anslagsposten Avlöningar till biträdande personal för konsultationsuppdrag m. m. och omräkning av det rörliga tillägget, vartill kommer en höjning med 21 000 kronor till följd av under fjolåret beslutade löneregleringar för viss del av institutets personal.

I enlighet härmed uppföres anslaget med (497 800 + 112 200 + 21 000) 631 000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens geotekniska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	57 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	206 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	136 000
5. Avlöningar till biträdande personal för konsultationsuppdrag m. m., <i>förslagsvis</i>	230 000
	Summa kronor 631 000

b) till *Statens geotekniska institut: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 631 000 kronor.

70:o) **Statens geotekniska institut: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 99 och 100), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 35 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 283 500 kronor.

Statens elektriska inspektion m. m.

71:o) **Statens elektriska inspektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 101 och 102), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 51 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens elektriska inspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	135 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	39 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	87 400
	Summa kronor 262 200

b) till *Statens elektriska inspektion: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 262 200 kronor.

72:o) **Statens elektriska inspektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 102), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens elektriska inspektion: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 21 300 kronor.

73:o) **Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 102), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

Djurgårdsnämnden.

74:o) **Djurgårdsnämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 103 och 104), som innebär anslagsökning med 14 800 kronor för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för djurgårdsnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	18 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	83 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 000
	Summa kronor 124 800

b) till *Djurgårdsnämnden: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 124 800 kronor.

75:o) **Djurgårdsnämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 104) och under erinran att samma belopp anvisats för innevarande budgetår hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Djurgårdsnämnden: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 11 500 kronor.

Diverse.

76:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 105) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 102 000 kronor.

77:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 105) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 475 000 kronor.

78:o) **Ersättning till statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 105 och 106), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

79:o) **Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 106 och 107) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 32 800 000 kronor.

80:o) **Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 108), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

81:o) **Vissa åtgärder för ekonomisk försvarsberedskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 108), som innebär anslagsminskning för nästa budgetår med 390 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa åtgärder för ekonomisk försvarsberedskap* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 110 000 kronor.

82:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 109), som innebär anslagshöjning för nästa budgetår med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

83:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 109), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

84:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 109), som innebär anslagsminskning för nästa budgetår med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

85:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtanden beträffande Kungl. Maj:ts under *punkterna 80 och 81* (Understöd åt skärgårdsrederier samt Understöd åt inrikes lufttrafik) framställda förslag, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 14 april 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Näs-gård, Ohlon, Leander, Pålsson, Näsström, Sundelin, Hesselbom, Lund-qvist, Ragnar Persson, Edvin Thun, Erik Svedberg, Olsén och Arrhén; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malm-borg i Skövde, Andersson i Malmö, Ståhl, Svensson i Ljungskile, Lind-holm, Eriksson i Sandby, Staxäng, fröken Elmén, herrar Åkerström, Hoppe, Onsjö, Jansson i Kalix och Svensson i Stenkyrka.

Reservation

vid punkten 35:o) (Byggande av fiskehamnar) av herrar *Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Pålsson, Sundelin, Arrhén, Malmborg* i Skövde, *Svensson* i Ljungskile, *Staxäng*, fröken *Elmén*, herrar *Onsjö, Jansson* i Kalix och *Svensson* i Stenkyrka, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka en medelsanvisning till förevarande ändamål av 3 milj. kronor och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som å s. 38 börjar med »Utskottet är» och å s. 39 slutar med »Kungl. Maj:ts förslag», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill inledningsvis erinra om att den av 1944 års fiskehamnsut-redning på sin tid framlagda femårsplanen, avseende budgetåren 1948/49—1952/53, endast i mycket begränsad omfattning kunnat genomföras. Så-som i olika sammanhang och nu senast i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens petitaskrivelse framhållits, har den eftersläpning i fiskehamnsbyggandet som därigenom uppkommit vållat svåra skadeverkningar i skilda hänseenden. Med hänsyn härtill finner utskottet i likhet med motionärerna starka skäl tala för att förevarande anslag ytterligare förstärkes. En dylik åtgärd är enligt utskottets uppfattning så mycket mera motiverad som läget i fråga om arbetskraftstillgång och materielförsörjning icke längre kan anses ut-göra något hinder för en intensifiering av byggnadsverksamheten på före-varande område. Ur statsfinansiell synpunkt torde det ej heller innebära någon egentlig besparing att bedriva en så restriktiv bidragspolitik som Kungl. Maj:t förordar. Denna politik torde nämligen endast få till följd, att kostnaderna för under alla förhållanden ofrånkomliga iståndsättnings-arbeten komma att successivt stegras. Utskottet anser sig dock böra föreslå, att anslagsanvisningen för nästa budgetår begränsas till ett belopp av 3 milj. kronor.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen I: 225 samt med bifall till motionerna I: 29 och II: 68, I: 30 och II: 42 samt II: 334, till *Byggande av fiskehamnar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.»